

estraveller

Reisiajakiri • 1/2010 • veebruar-märts • Hind 29 kr • Estraveli püsikliendile tasuta

PEIPSIL KALAL

Jääle minnakse vara

KIRI KODUSTELE

Aastavahetus Tokyos

KÜMNEAASTANE

Estraveller aastal 2000

UTAH' LOODUS

Capitol Reefi rahvuspark

SUPERJAHID

Luksus Vahemerel

RONGIGA BRITIMAAL

Sest rongid on lähedad

Ehedad Kreeka väikesaared

EGEUSE MERE IDAOSAS

KUIDAS REISID?

Johannes Wientjes

PIRAADIGURMEE

Restoran Korsaar

OSTUHULLUDELE

New York City

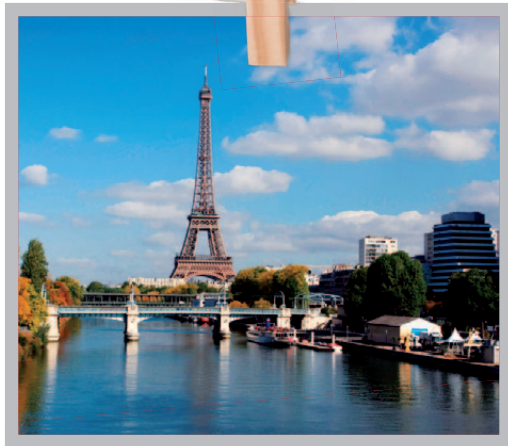
Rõõm
külmast

ISSN 1736-0021

9 771736 002002

Külasta nüüd 2 linna ühe piletiga!

Me teame, kui väga teile meeldib uusi kohti avastada, seepärast teeme teile eripakkumise. Lennake meiega valitud sihtkohtadesse ja saate kas minekul või tulekul peatuda Prahast ning ööbida 4* hotellis Marriott Airport – see sisaldub teie pileti hinnas!

AMSTERDAM	alates 5 024 EEK	MILAANO	alates 4 994 EEK
BOLOGNA	alates 5 394 EEK	MÜNCHEN	alates 5 609 EEK
BUDAPEST	alates 5 297 EEK	PARIIS	alates 4 963 EEK
DÜSSELDORF	alates 5 173 EEK	STRASBOURG	alates 5 609 EEK
FRANKFURT	alates 5 660 EEK	ZÜRICH	alates 5 603 EEK

*koos kõigi maksudega

Täpsem info telefonilt 6309397, e-postiga sales.tll@czechairlines.com või oma reisibüroost.

www.czechairlines.com

13 Meritoni Old Town Garden Hotel

Lisaks Hobuveski küljes asuvale on Meritoni Tallinna vanalinnas detsembri lõpust teinegi hotell, mis laiub kokku pealtnäha viies hoones Pika ja Laia tänava vahel. Kaks maja eemal leiame järgmise bistroo Mary ja müügikeskuse Meriton World. Maju õppis tundma Alari Rammo.

14 Peipsi jääl kalal

Reede õhtu kell kümme: "Peipsile tuled? Kaua sul pakkimiseks aega läheb?". Kaarel Mikkin on seda kõnet paar aastat salamisi oodanud, nüüd siis lõpuks minek! Kell viis äratus, fotokas kaasa, plasku põuetaskusse ja teele.

18 Aastavahetus Jaapani moodi

Tokyos õppiv Kadi Maria Vooglaid veetis aastavahetuse küll kodus põledes, aga ta teab, kuidas jaapanlastel asjad käivad. Ilus see ei ole.

21 Estraveller 10-aastane

Eesti suurim reisiajakiri on selleks talveks ilmunud juba täpselt 10 aastat. Alari Rammo vaatab tagasi, millised nägid välja reisiturg ja Estraveller ise aastatel 1999 ja 2000.

24 Ida-Egeuse saared: meelerahu elab siin

Aldo Maksimov viibib mõttes pidevalt Samosel, olgu ta Tallinnas, Tartus või Prahlas. Allpool püüab ta tuua lugejani seda ehedat Samose atmosfääri, mille keskel on õppinud elama. Kui teda isegi parasjagu seal ei ole, on ta ikkagi seal.

38 Pangaröövlite ja karjavaraste pelgupaik

Alles pool sajandit tagasi oli Capitol Reefi piirkond keset Utah' osariiki Ameerika raskemini ligipääsetavaid paiku. Nüüdki, pärast maantee rajamist, ei satu sinna kuigi palju inimesi, olgugi et loodus on seal imeline: värvikirev ja mitmekesine. Priit Pullerits õnneks sattus.

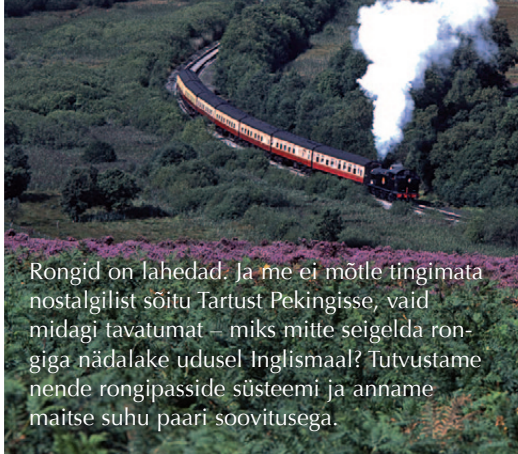

42 Superjahtidega Vahemerel

Kindlasti on paljud Itaalia Vahemere-äärsetes paikades ringi reisisid märganud helesinisel merel tohtu suuri mootor- või purjejahte. Elu-olust neil eba-reaalsetel alustel kirjutab lähemalt kolm aastat luksusmasinatel teenistuses olnud eestlanna Hannela Nei.

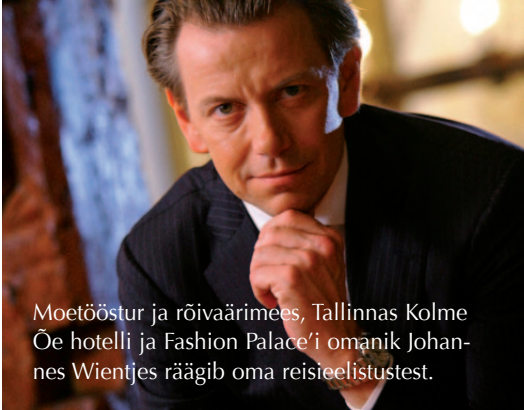

48 Rongiga mööda Inglismaad

Rongid on lahedad. Ja me ei mõtle tingimata nostalgilist sõitu Tartust Pekingisse, vaid midagi tavatumat – miks mitte seigelda rongiga nädalake üdsel Inglismaal? Tutvustame nende rongipasside süsteemi ja anname maitse suhu paari soovitusega.

52 Peen reisija Johannes Wientjes

Moetööstur ja rõivaärimees, Tallinnas Kolme Õe hotelli ja Fashion Palace'i omanik Johannes Wientjes räägib oma reiseelustest.

54 Piraadigurmee

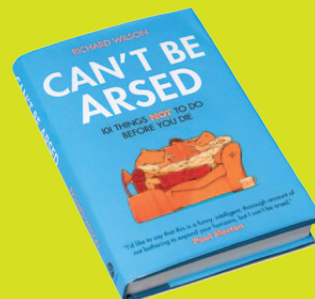
Karl-Kristjan Nigesen ja Tanel Eigi jätsid eelarvamused turistilõksust koju, võtsid südame rindu ja külastasid Beerhouse'i juures tegutsevat gurmee-restauranti Korsaar. Ei pettunud, kaugel sellest.

58 Ostuhullude paradiis New York

“Kogu kaup on kuidagi imeliku maitsega inimeste jaoks. Vähemalt jääb raha alles,” arvas Mari-Liis Rüütsalu NYC-i ostlemisreisi esimesel õhtul. Peatselt selgus, et tühi lootus, aga päris tibina ta ikka ka ei käitunud.

62 Ei koti: kuhu mitte minna

Alari Rammo sirvis Richard Wilsoni tunamullu ilmunud raamatut “Can't be arsed”, kus on 101 soovitus, mida enne surma MITTE teha. Pea pooled anti-soovitused on seotud reisimisega.

Kaarel Mäkin, www.headgear.com

Estravel/American Express Travel reisiajakiri. Ilmub veebruaris, aprillis, juunis, augustis, oktoobris ja detsembris.

Väljaandja Estravel AS, Suur-Karja 15, 10140 Tallinn. Telefon 626 6200. E-post estraveller@estravel.ee

Reklaam Nordicom, 5666 7770 reklaam@nordicom.ee

Teostus Criteria VMG OÜ
Sisu Alari Rammo, alari@criteria.ee

Makett Karl-Kristjan Nigesen

Keel Katrin Kern

Kaardid Helle-Mai Pedastsaar

Ristsõna GH Press

Trükk Reusner, trükiarv 15 000

Väljaandja, toimetajate ja autorite vastutus piiratud. Ajakirjas ilmunud materjalide kasutamine on lubatud ainult täieliku viitega allikale.

Estravelleris ilmuv materjal ei väljenda Estraveli seisukohti, kui pole nii öeldud. Väljaandja ei vastuta teenusepakujate poolt tehtavate muudatuste eest sõiduplaanides, hindades jms.

Ilmub alates 2000. aastast. www.estravel.ee/estraveller

Estraveller on täies mahus loetav ka portaalis www.netiajakiri.ee

estravel

SALVA
Tee soodne reisikindlustus
www.salva.ee või reisibüroos

Kuuba rütmid ja kuumus Tallinki laevadel

Tallinki Tallinna-Stockholmi liini kruisilaevadel kestavad aprilli lõpuni Carnaval Latino teemanädalad ning kogu laevade meelelahutus on latiiniteemaline. Kruisilaeval Baltic Queen köidab kõik meeled keskköösõu Kuuba artistidega "Buena Vista Social Show", latiinorütme mängib tantsuks Hispaania ansambel Pasarela ning meeleolu aitab hoida laevas ringi liikuv Kuuba akustiline kvartett Habaney.

Laeval Victoria I vallutab kesköö lava Kuuba söuetendus "Havana By Night", tantsumuusikat mängib Retos Band Hispaaniast ja nii mitmeski paigas laeval üllatab spontaanse esinemisega Kuuba akustiline kvartett.

Latiinonädalatel pakutakse laevade Rootsi laudades lisaks tavavalikule Kuuba köögi toidupärle, mille on Tallinki jaoks välja töötanud Stockholmis ainsa autentse Kuuba restorani Paladar de Cuba kokad.

Vancouveris ohtralt kaasaelajaid

Mullu kevadel alustas Estravel võistluspiletite müüki ja nüüd on pea kõik Eestile eraldatud 1169 pääsmest läinud!

Esimestena müüdi läbi loomulikult Eestis kõige populaarsema taliala murdmaasuusatamise pääsmed. Eestlastele pakkusid huvi ka näiteks iluuisutamine ja jäähoki, välialadest tunti huvi ka suusahüpete vastu.

Estravelis tegutsetakse juba mõnda aega aktiivselt ka Londoni suunal. Toimub ju järgmine suveolümpia 2012. aastal Londonis ning parimad majutusvõimalused on juba ammu broneeritud.

Tule fänni Estravelit ka Facebookis

Lisaks Twitterile on Estravel juba mõnda aega esindatud ka järjest enam populaarsust koguvast suhtluskeskkonnas Facebook.

Põhiline fookus on seal huvitavatel uudistel ja erakordsetel pakkumistel, samuti soovatakse fännidelt teada saada nende reisihiivid ja antakse lahendaid vihjeid mõnest sihtkohast, mis parasjagu hea hinnaga saadaval. Estraveli leidmiseks Facebookis kirjuta lihtsalt otsingusse Estravel.

Uued matkad Eestimaal seiklusfirmalt 360 Kraadi

Seiklusfirma 360 Kraadi pakub nüüd uusi põnevaid tooteid, mis on keskendunud looduse vaatlemisele. Looduses on põnev aasta läbi: kevadel käiakse Alutagusel karusid ja rannikul linde vaatamas, suvel orhideesid imetlemas, sügisel ja talvel tutvutakse huntide eluga.

Tuuril "Karuvaatlus Alutagusel" tehakse matk pruunkaru kodukanti, tutvutakse nende eluga ja veedetakse öö karuvaatlusonnis. Selleks sõidetakse Eesti kõige karurohkemasse piirkonda, Alutaguse metsadesse. Karu nägemise tõenäosus on 92%, hooaeg kestab maist juunini.

"Huntide radadel" – hundipopulatsioon on Eestis heas seisus. Selleks et matkata mõne aktiivse hundikarja territooriumil, ei pea sõitma kaugele. Sellel turil otsitakse hundijälgi ja muid märke nende tegevusest, räägitakse huntidest ning pimeduse saabudes üritatakse kuulda hundi ulgumist.

"Orhideeretk" – Eesti kasvab 36 liiki orhideesid. Lubjase pinnase ja madalsoode tõttu

saab neid lihtsalt leida ja vaadelda. Kaunis kuldking, ööviil, jumalakäpp ja lõhnav käo- raamat – need nimed räägivad ise enda eest. Sellel turil sõidetakse asjatundliku giidi saatel käpaliste kasvukohtadesse, et tutvuda lähemalt nende ülimalt kaunite ja kapriisete taimedega.

Lähemat infot küsi Estraveli siseturismi osakonnast.

Kas Sinu maailm jäab nii väikseks?

Vaid neis riikides on hepatiiti nakatumise tõenäosus väike.
Tunne end turvaliselt kogu maailmas ja ka Eestis.

VAKTSINEERI END KOHE!

vaktsiin.ee/hepatiit

HEPATIIT

**NAKATUMINE
ON IMELIHTNE!**

Horizon Traveli suvereeside müük on juba alanud

Wolfgang64 | Dreamstime.com

Madeira saar on loodusesõprade ja matkajate Meka, mille peamiseks vaatamisväärsuseks on saare lopsakas loodus, eukalüpti- ja loorberipuumetsad, aasta ringi õites troopilised aiad ja pargid. Madeira pole massiturismi sihtpunkt ja nii on seal ka vaiksem öö- ja rannaelu.

Kevadhooaja reisirid Madeirale toimuvad 11.03-29.04.2010 (viimane tagasitulek) ning sügishooaja omad 03.09-18.11.2010 (viimane tagasitulek).

Costa del Sol seevastu on Hispaania populaarseim puhkusepiirkond, kus üle 300 päiksepaistelise päeva aastas ning 160 km pikkune liivane rannik meelitavad kohale nii tavapuhkaja kui ka maailma rikkad ja ilusad. Turistide jaoks on seal olemas kõik puhkamiseks vajalik – suur hotellivalik, restoranid-baarid, ajaveetmiskohad, sportimisvõimalused, erinevad lõbustus- ja huvipargid jpm.

Torremolinos, Benalmadena ja Fuengirola on vilka eluga kosmopoliitsed kuurordid, kus on laiad liivarannad, piisav valik hotelle ja ajaveetmiskohti ning aktiivne ööelu. Nad on paslikud nii aktiivse puhkuse harrastajatele kui ka

lihtsalt päikesenautijatele.

Otselennud Costa del Soli väljuvad Tallinnast igal reedel 22. aprillist kuni 18. juunini (k.a.) ja uuesti alates 10. septembrist 8. oktoobrini (k.a.). Esimene reis 22. aprillil algab erandlikult neljapäeval ja on seega kaheksapäevane.

Reisid Mallorca saarele toimuvad 25. juunist 30. juulini ja puhkamiseks saab valida viie kuurordi vahel. Pealinnast 10 km kaugusel asuva sakslaste meelispai-ga Playa de Palma uhkuseks on üheksa kilomeetri pikkune lai heleda liivaga rand koos promenaadiga, Palma de Mallorcale lähemal asub saare vana-maid kuurorte Cala Mayor Joan Miro muuseumi ja Hispaania kuninga suvila-ga. Natuke kaugemale jäävad Palma Nova ning brittide lemmik Magalluf. Kui viimast iseloomustab tempokas ööelu, siis peredele võib soovitada hubast Santa Ponca kuurorti.

Mallorcal on küll sageli natuke liiga palju turiste, aga paljude vaatamisväärsuste, meelelahutuste ja mitmekesise looduse vahel leiab ikka kusagil oma vaikse nurgakese.

Villapuhkus ka Mauritiusel

Tänu viimasel ajal pakutud soodsatele lennuhindadele on populaarseks saamas villapuhkus Mauritiusel. Villa, suvila või apartemendi rent on ideaalne võimalus veeta mõnus puhkus, kus saad olla iseenda peremees ning tunda end osakesena kohalikust elust ja kultuurist.

Villad asuvad enamasti väljaspool suuri rahvarohkeid turismikeskusi. Suuremad pakuvad võimaluse veeta ühise puhkuse terve seltskonnaga, väiksemad sobivad

eriti hästi lastega peredele. Villasid renditakse enamasti nädala kaupa, mõned nendest pakuvad ka rendivõimalust lühemaks ajaks, näiteks kolmeks ööks.

Skeptikutele võiks mainida, et hinnad pole sugugi nii rõõmatud, nagu sõnast villapuhkus seda eeldada võiks. Nädal ägedas ookeaniäärses villas eksklusiivsel La Preneuse'i rannal maksab vaid 5500 krooni inimese kohta.

Kel huvi, küsib Estravelist.

ABBA-fännidele Londonis oma maailm

Sina oled see, kelle nooruses rokkis rootsimaine komeet ABBA? Sinu iidolite seas on olnud Agnetha, Benny, Björn ja Frida? Kui jah, siis see pakumine on just sulle!

Londonis avatakse suurejooneline Abbaworldi teemapark, mis pakub enneolematut interaktiivset audiovisuaalset retke läbi ABBA tegemiste ja muusika. Abbaworld äratav ajaloo ellu ning iga külaline saab interaktiivselt koos ABBA staaridega laval esineda, milleks on loodud ainulaadne 3D hologramm-illusioon. Külastajaid saadab audiogiid, mis juhendab kõiki imeasju õigesti kasutama. Lisaks saab miksida ja luua ABBA-pärast muusikat, osaleda suures temaatilises mälumängus ning ABBA muusikavideos.

Jumaldatud popikoonid on üritusele andnud oma õnnistuse ning annetanud väljapanekule isiklike mälestusesemeid bändi hiilgeaegadest. Muuhulgas näidatakse Jonas Åkerlund filmi ABBA fenomenaaalsest edust. Kui midagi selle jutu peale nüüd jõnksatas, vaata hindu Estraveli veebist.

Estraveli blogist leiad eestlasi võõrsil

Estravel hakkas tänavu talvel oma ajaveebis www.estravel.ee/uudised avaldama nende eestlaste kontakte, kes on end võõrsil sisse seadnud ning teada andnud, et pakuvad kaasmaalastele meelsasti erinevaid teenuseid, sh majutust.

Näiteks pakub lähedaid jatsutuure New Yorgis eestlasest tudengineiu Ines, Phuketil ulatavad oma abikäed Martin ja Tarmo ning Brasiilias leiab surfibi Urmaselt. Kindla peale lisandub lähiajal veel eestlasi, kes soovivad sihtriigis oma abi pakkuda.

Küll peab ütlemä, et kuna endast teada andnud isikud ei ole kuidagi seotud Estraveliga, siis ei saa Estravel vastutada ülaltoodud teenuste ja info vahendamise või kvaliteedi eest.

Vesi 24° – ideaalne talviseks supluseks

Iisrael – fantastiline reis rannamõnude ja ajaloo keskele

Nüüd, mil talvekülm meie juurde Põhjalasse on jõudnud, on kosutav teada, et soojus ja päikesepaiste asuvad meist vaid mõne tunni kaugusel. Lisaks mõnusale suplusele Punase mere kristalliselgetes lainetes pakub Eilat veel palju muud – päevane väljasõit paiskab huvilise keset iidset ja rikast ajalugu. Infot Eilatist ja Iisraeli teistest ajaloolistest paikadest leiad siit: www.goisrael.com

Horizon Travel tel. 6409 053 www.horizontravel.ee
Top Tours tel. 627 56 51 www.toptours.ee

eilat

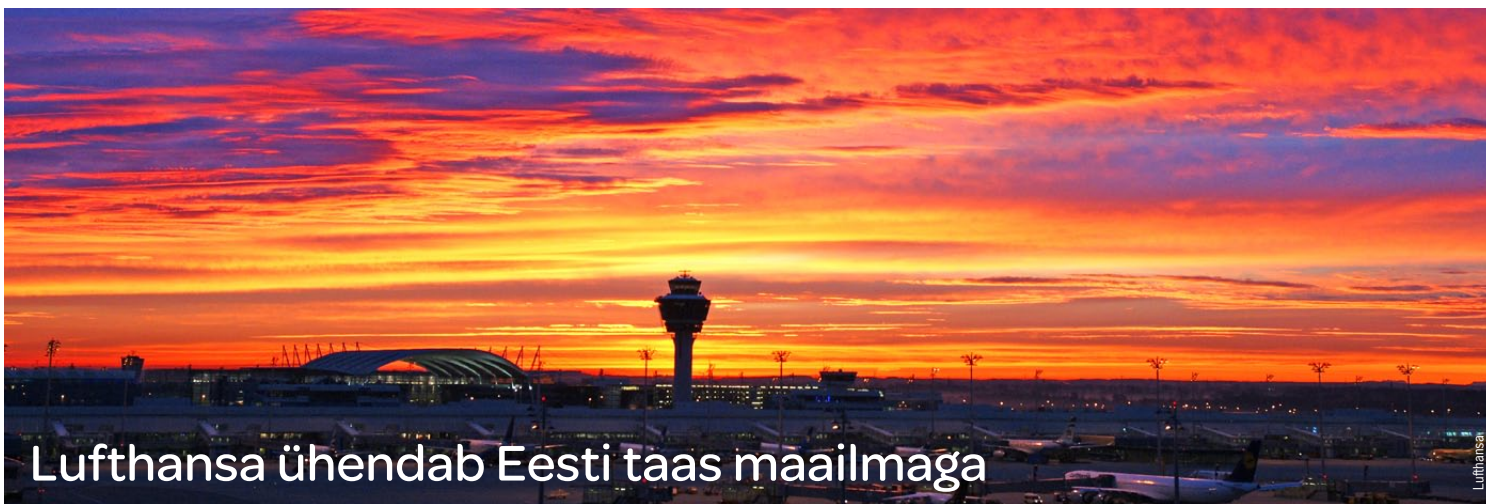
Foto: Eilat Dolphin Reef/Omer Armoza

Päikeselisi päevi aastas 359

Keskmine õhutemperatuur 25°

Keskmine veetemperatuur 24°

Lennuaeg 4,5 t

Lufthansa ühendab Eesti taas maailmaga

Vähemalt nii lubas Saksa lennukompanii uljalt jaanuaris, teatades uutest lendudest Tallinna ja Müncheni vahel ja lisades lende ka Riiga ja Vilniusse, millega saab 1991. aastast Baltikumis esindatud Lufthansa lennugraafik siinkandis senise ajaloo tihedamaiks – kokku 41 lendu nädalas. Või äkki polegi asi uljuses – vaatamata maandumistasude 20protsendilisele langetamisele kõvasti liiklust kaotanud Tallinna Lennujaamas oli mullu just Lufthan-

sa see, kes nautis mingi nipiga 15% kasvu.

Niisiis saab Lufthansaga suvehooajast Frankfurti kõrval ka Münchenisse, mis reklaamib suurepäraseid ühendusi 110 sihtkoha 39 riigis. Siiski on Müncheni lennujaam suhteliselt väike, mis peaks võimaldama ümberistumist 2. terminalis suisa poole tunni jooksul.

Nii transiitlennujaamana kui toitlustuse eest auhindu võitnud München olla ka ainus

lennujaam maailmas, kes peab oma pruulikoda. Ikkagi Saksamaa. Septembrist on seal avatud ka uus Senator Lounge.

Esimene lend väljub Münchenist 27. märtsi õhtul ja läheb Tallinnast tagasi varahommikul, ning nii iga päev. Õhusõidukiks saab Airbus A319.

Ühendus Frankfurtiga jääb toimima nagu seni, lennuk väljub Tallinnast õhtul. Mõlemad lennud kestavad ligi 2,5 tundi.

Preckas | Dreamstime.com

airBaltic läheb Lähis-Itta

Seni Lähis-Idas Tel Avivi ja Dubaisse lendav airBaltic käivitab juunist uued liinid Jordania pealinna Ammanisse ning Liibanoni pealinna Beirutisse. Mõlemal suunal hakkavad lennud toimuma kaks korda nädalas (tagasilend järgmisel päeval), kestma nelja tunni kanti ning hinnad algavad 1980 kroonist ühel suunal.

airBaltic teatas ka kaubamärkide ühendamisest Reval Hotelsiga. "Reval Hotels, Member of airBaltic Hotels" nime all hakatakse tegema tihedamat koostööd.

Milles see kolme miljoni lennureisija ning kuuesaja tuhande Reval Hoteli kliendi jaoks täpselt seisnema hakkab, saab näha lähitulevikus.

LOT on tagasi

Poola lennufirma LOT Polish Airlines taastab kevadel regulaarlennud Tallinna-Varssavi liinil. Esimene väljumine on plaanitud 10. maile, hinnad algavad 900 kroonist. Aastaid ainsana Poolamaale otselende pakkunud LOT sulges liini 2008. aasta oktoobris.

Estonian Air flirdib KLMiga

Estonian Air käivitas veebruari keskel huvitava eksperimendi, hakates esiteks tegema koostööd konkureerivasse allianssi kuuluva KLMiga ning teiseks Eestist täitsa eemal – Vilniuse ja Amsterdamiga vahel.

Eestimaalastele see nii hea uudis pole, kuna ehkki senise kolme korra asemel nädalas pääseb Tallinnast Amsterdamini nüüd kaks korda tihemini (v.a laupäeval), hakkab lend väljuma Tallinnast juba kl 5:25, vahepeal tuleb

maanduda Vilniuses ja lennukis passida ning kokku kestab lend natuke alla nelja tunni.

Seda õnneks vaid talihooajaks – suvel taas tub mugavam graafik, ehk nii Tallinnast kui Vilniusest pääseb jälle otse Schipholisse. Hoiame põialt, et Estonian Air ei jääks alla igaveses võistluses airBalticuga, kelle Vilniuse-Amsterdamini lennud toimuvad üsna samal ajal.

MEIE
ÄRIKLASSIS
SOOVID,
ET LEND
KESTAKS
KAUEM.

Tere tulemast Euroopa kõige uuemate lennukite pardale. Meie lennukid on uusimad turvalisuse ja tehnoloogia osas. Meie ärikläss tõstab reisimugavused uutesse kõrgustesse, lisaks on seal täiesti uued full-flat istmed. Me lendame tähtsamatesse Aasia suurlinnadesse. Kuuludes **oneworld** ühendusse, saame sulle pakkuda koordineeritud sõiduplaane ja suurepäraseid ühendusi kuni 700 sihtkohaga üle maailma.

Tere tulemast mugavale reisile – tagame Sulle, et jõuad kiiremini sihtkohta ja oled hästi puhunud.

AVASTA FINNAIR. BRONEERI PILETID VEEBISAIDIL
FINNAIR.COM. AASIASSE ALATES **8499 EEK**.

FINNAIR

THE FAST AIRLINE BETWEEN EUROPE AND ASIA

Läänemere

Dieedikuur ESTONIAS

6 ööd / ühele 9500 EEK

Kuni Jaanipäevani
broneerides
tutvumishinnaga

8700 EEK

**Kaks ääretult hinnalist kingitust
tänapäeva maailmas on aeg ja tervis...
Võta aega oma tervise jaoks!**

Märts	14.03-20.03	ja	21.03-27.03
Aprill	04.04-10.04	ja	11.04-17.04
Mai	09.05-15.05	ja	16.05-22.05
Juuni	06.06-12.06	ja	13.06-19.06

Kohtade arv piiratud!

Pakume:

Majutus 6 ööd / ühele Rohelise Maja kahekohalises toas; Hommiku-, lõuna- ja õhtusöök Läänemere Dieedikuuri erimenüü alusel; Esmaspäevast reedeni “Kella viie tee”; 4 individuaalset konsultatsiooni paketi jooksul; Harmoonia päeviku koostamine; **Toidutalumatus test 60 toiduainele**; dieedikuuri jooksul 4 massaaži (60 min) ja 6 lisaprotseduuri vastavalt näidustustele, 1 kehahooldus meestele või naistele (90 min) **või** 1 x *Jet Peel-3* hooldus näole ja kätele + jalahooldus (90 min); Iga päev hommikuvõimlemine ja kepikõnd füsioterapeudiga; 3 x juhendatud vesivõimlemist koos mullivanni ja sauna kasutamisega; 3 x juhendatud saalivõimlemist koos trenažöörade kasutamisega; 3 x Estonia Termide sauna- ja basseinikeskuse külastust

Info ja broneerimine:

Spa Estonia | Tammsaare 4a Pärnu | tel 44 76 905 |
www.spaestonia.ee | sales@spaestonia.ee

Tekst **ALARI RAMMO**, pildid **MERITON**

Lisaks Hobuveski küljes asuvale on Meritonil Tallinna vanalinnas detsembri lõpust teinegi hotell, mis laiub kokku pealtnäha viies hoones Pika ja Laia tänava vahel. Kaks maja eemal leiame järgmise bistroo Mary ja müügikeskuse Meriton World. Maju õppis tundma Alari Rammo.

Meritoni hubane Old Town Garden Hotel

Kõigepealt tuleb Alexander Kofkini tunnustada mitme hullult laugenud hoone päästmise eest vanalinnas – juba mullu suvest märkasid möödakäijad, kuidas koormate kaupa sodi minema veeti ja lõppu ei paistnud. Pikk 29/Lai 24 ja Pikk 33 valimine pani punkti ka Kofkini mullustele suurematele investeeringutele.

Vanalinn sai sellega juurde 50 hotellituba ja kolm söögikohta, millest viimased võiks ka kohalikke elanikke paeluda. Lisaks Paldiski maanteelt ja Metro Plaza alt tuttavale avas Pikal tänavalgi ukseid Mary bistroo, mis pakub mõistlikke lõunasööke ja hotellikülalised saavad arve mugavalt oma toa nimele panna.

Hotelli enda Pika tänava poolses osas asub Mademoiselle'i kohvikuke, selle taga hommikusöögisaal ja allkorrusel, teise sissepääsuga tänavalt, jällegi Grand Hotelist tuntud kvaliteedis avar *tapas*-baar. Viimane on juba üpris populaarseks saanud, Hispaania suursaadikil on näiteks seal nimeline laud.

Gardeni igati maitsekad (Vaikla Disain) numbritoad on vanalinnale omaselt igaüks ise nägu, nagu ka kategooriate ja hinnapoliitika. Kõikjal levib traadita internet, enamik tubadest pakub minibaari ning soojade jookide keetmise võimalust, ainult vannid kõigisse paraku ei mahtunud.

Pealtnäha ei aimakski, et pigem keskmisest üleval pool asuva tasemeiga hotellis on 30 standardtoa ja nn

sviitide kõrval ka *economy* ehk *travelers*-toad naridega, mis muidu omased hostelitele. Nii et ärge otsige Gardenist pigem tärne, vaid nautige neid erinevaid hinnaklasse hubases vanalinnas.

Bella Gardeni tube ei taha Meriton tegelikult sviitideks kutsuda, aga erilisemad on nad kindlasti – viide pääseb eraldi ustest siseõue poolt, mis pole lihtsalt ukseid, vaid sellised head laiad aida omad.

Hoovi pääseb otse Laia tänava poolt ja seal kõrval asub ka alguses ehk raskestileitav pisike vastuvõtt.

Suvel lisandub sinna rohelust, mille vahel seab end sisse välikohvik. Arusaamatud kolakad keset hoovi on kõigest moodsad varjualused, mida näete avatuna juba mõne kuu pärast. Hommikul kaheksast öhtul kümneni on läbikäik Pika ja Laia tänava vahel avatud ka linarahvale – minge uudistage!

Mõni võib taastatud majades alul kurta ehk eksimis- ja pea äralöömise võimaluste üle, teine näeb Gardenis igal sammul vana maja avastamis-

rõõmu. Vanalinn seab omad nõuded, iga nurk on majas isepidi kõver, siit läheb üks käiguke, sealt teine, ühes (tegelikult kolmes) toas kõrgub uuesti üles laotud vana ahi, teises rõõmustab mõni muu säilinud detail.

Korruste vahel (ühte tiiba mahutati ka lift) liigeldes märkad taastatud trepil originaalse puidu vaheldumist uuega – kõike ei õnnestunud taastada. Vastuvõttus, ühes vahvas tualetis ja numbritoas ki leiab tähelepanelik vanad kaevud.

Mida Gardenist aga ei leia, on saunad, veekeskused ja muu tänapäevane “kohustuslik” kraam. No kuhu need pannagi.

See-eest saavad kunded hinna sees külastada aga veekeskust Meriton Grand Conference & Spa's varahommikust hilisõhtuni. Nõuab vaid väikest jalutuskäiku üle Toompea või läbi Snelli pargi.

Ja veel üks uus asi: Pika tänava pool asuvas kohvikus kaega ka delikatesside poole! Võite kohata hõrgutisi, mida Eestis mujalt ei leia.

Järvejäele kalale

„Peipsile tuled? Kaua pakkimiseks aega läheb?” Reede õhtu ja kell on kümme. Olen seda kõnet paar aastat salamisi oodanud, nüüd siis lõpuks minek! Kell viis äratus, fotokas kaasa, plasku põuetaskusse ja teele. Kell 6 on auto vastas, mõni reisikaaslane otse ööklubist peale haaratud.

Kuusalu, Viitna, Haljala – lõpuks ometi, Rakvere Statoil. Kohustuslik kohviring ja edasi – Avinurme, Mustvee ja kalameestest täpiline Peipsi paistabki. Loomulikult jääme hiljaks, aga seda oma rumalusest, sest “pjatnadsat minut devjatova” ei ole mitte 8:45, vaid 8:15, nagu kohapeal selgub.

Keelebarjääri tõttu jääme suuremast kalameeste pundist maha, ning oleme otsast lõpuni onu Igori päralt. Miinus 12, tuulevaikne, paksult lund ja tundub, et taevast hakkab natuke selginema.

Pakime end ekstrasoojalt riidesse,

fotokad käe otsa ja Batja, nagu onu Igorit hüütakse, paneb oma Karakatile hääled sisse. Uskumatu masin – kohalike inseneride geniaalse mõtte- ja kätetöö viili, mis meenutab pigem ameerika *monster truck*'i kui algseks doonoriks olnud pisikest Datsunit. Ukerdame oma hiiglasega mööda kitsaid Kallaste tänavaid poe suunas, varume kohustuslikku külmapetet ja pääseme pärast kümnet lõpuks järvele.

Uskumatu, aga linnavurledele näidatakse üle mitme nädala päikest, ilm on lihtsalt ideaalne. Oleme viimased, kes järvele jõuavad, ent samas ka ainukesed, kes värske kala asemel elamusi püüdma on tulnud – ma tunnen end nagu mullikas, kes esimest korda värske muru peale on saanud.

Kolm-neli tundi jää peal mööduvad kui lennates, kõik saavad käe valgeks jäässe auku puurides – see võtab algjal ikka turja märjaks. Tiirutame mööda

järve ringi, ühe Batja sõbra juurest teise juurde, häirime vaikust ja rahu ning kogume mälukaartidele kustumatuid kaadreid, mille peale kohalikud vaid muhelevad ning rõõmuga poseerivad ja kaasa mängivad. Seda, et väljas külm on, ei pane tähelegi – veri vemmeldab ja külmarohi aitab sellele vaid kaasa.

Pärastlõunal Batja onnis varbaid soojendades kostab uksele koputus, ning järgemööda astuvad läbi kõik Batja sõbrad, kes kaugete külalistega lahkesti oma kalavarusid jagavad – pann puupliidil särstavad ahvenad kiirelt kuldpruuniks ja tundub, et meie õhtu on igal juhul vähemalt sama maitsvalt ja meeleolukalt sisustatud kui päev järvejääl. Uskumatult vägev!

PS Enne kui kevad käes, on kõigil võimalus väikeseks jää-safariks – Batjale meeldivad külalised!

KAAREL MIKKIN, headpead.com

Lätis ja Leedus vastad Tele2 kliendina kõnedele tasuta.
Soomes, Rootsis ja Venemaal on Sulle esimene kõneminut tasuta.

JÄÄ REISIL HELISTADES ISEENDAKS

Kas teadsid, et Tele2 on soodne operaator ka väljaspool Eestit?
Reisil olles on ikka vaja pereliikmete või töökohaga ühendust pidada. Vajalikud jutud lähedaste ja töökaaslastega saad hea hinnaga räägitud igal pool Euroopas, kuid naaberriikides on meie pakkumine parim. Meie kliendina võid jääda oma helistamisharjumustele truuks.

TELE2
MILLEKS MAKSTA ROHKEM

unistustel pole piire

pole võimatuid unistusi. pole unistusi, mis ei mahu siia maailma.

Sinu unistuste kodu sisustamisel on abiks Taani kontserni
BoConcept võimalusterohke valik ideid, mööblit, aksessuaare.

www.boconcept.com

London Eye, Suurbritannia

BoConcept®

**BoConcept sisustussalonge leidub 350 maailma eri paigas.
Sinu BoConcept Eestis: Urban Design mööblisalong**

Baltika Kvartal
Veerenni 24, Tallinn
Tel 606 2211
E-R 10-18, L 11-16
www.urbandesign.ee

**URBAN
DESIGN**
M Ö Ö B L I S A L O N G

Aastavahetus Jaapani moodi

Tokyos õppiv Kadi Maria Vooglaid veetis aastavahetuse küll kodus põdedes, aga ta teab, kuidas jaapanlastel asjad käivad. Ilus see ei ole.

Tekst **KADI MARIA VOOGLAID**

Kaarel Mikkin

Hetkel, mil seda kirja kirjutatan, vaevleb Jaapan ikka veel aasta alguse pohmellis, kui- gi aastavahetusest on möödunud ju- ba kaks nädalat. Aastavahetus on siin kordades olulisem püha (pigem oleks sobilikum öelda puhkus) kui jõu- lud. Viimasest annavad märku ainult võltskuused kaubamajade koridorides ning üksikud ruuporitega ristirüüt- lid suurtel ristmikutel, kes enam kui üksikõiksetele möödujatele Jess Kristo kurvast saatusest kõnelda üritavad.

Kui üldse keegi Jeesuse sünnipäe- va tähistab, on see marginaalne osa nooremast generatsioonist, kes ideed sünnipäevast natukene liiga üks ühele võtab (mõtle: Jeesuse-nimelise glasuu- riga sünnipäevatornt, värvilisest papist torbikmütsid ning muidugi alkohol). Jaapanlastel on natukene teine aru- saam patust, mis teeb kristluse nende jaoks raskesti mõistetavaks.

Jõulud jõuludeks. Uueks aastaks valmistatakse märksa põhjalikumalt. Kõigepealt on vaja kõik poolikud ülesanded lõpule viia, seejärel maja

täielikult puhtaks küürida ning vaja- lik toidukraam koju vedada. Esiteks nõuab aastavahetus erilist menüüd ning teiseks on kõik poed mitu päeva järjest suletud, mis tähendab, et va- jalikud varud peavad olema varakult valmis ostetud.

Aastalõpu kohustuste hulka kuulub ka töö- või koolikaaslastega ühe korraliku *bōnenkai* pidamine. *Bōnenkai* ehk aasta unustamise pidu tähendab enamasti liigagi sõna-sõnalt just se- da – juuakse end lihtsalt mällarisse. Ütleme nii, et hingepuhastus pole tänapäeval enam see, mis vanasti.

Annaks jumalad ...

Traditsioonide riismed ilmutavad end aasta viimasel ööl, mil kümned miljonid inimesed terroriseerivad se- niste kogemuste kiuste kodu lähedal asuvaid pühamuid lootuses, et võib- olla soostuvad jumalad just sellel aastal nende soove täide viima. Popu- laarsemad soovid on loomulikult seotud tervise, raha või seksuaaleluga.

Kes veel viitsib, võib pärast tundi-

depikkust järjekorras seismist oodata ära päikesetõusu. Esiteks on see lihtsalt ilus ja teiseks ka vägev sümbol, aga keegi enam ei mäleta täpselt, mida see sümboliseerib. Vahel juhtub, et päikesetõus magatakse karaokesalongides maha (ja seda muidugi mitte magades, vaid lauldes).

Teine katse

Need kümned miljonid, kes vanaaastaõhtul pühamutesse ei mahtunud, üritavad sinna jõuda uue aasta esimeste päevade jooksul. See komme kannab nime *hatsumōde*. Peaaegu kõik, mida uuel aastal esimest korda tehakse, kannab teatavat väarikust ning nõuab erilist tähelepanu. Muuhulgas näiteks duši all käimine.

Esimene kontakt kõikide sõprade, sugulaste ja muidu tuttavatega on taandatud kohustuslikule tänupostkaartide saatmisele, mis tihtipeale jääbki ainsaks korra, mil nende inimestega kogu aasta jooksul suheldakse. Nagu ma oma majaperenaise tündinud ohkamisest järeldasin, on see

rituaal neist kõigest kõige tüütum.

Eile heljus kogu majas vänge tärpentini hõng. Kui üritasin lõhna päritolu välja selgitada, sattusin elutappa, mille põrandal vedeles lugematu hulk kimonojuppe. Tuleb välja, et kalli riideeseme värskena säilimise eest peab tasuma peagu talumatu haisuga. Perenaine seletas, et tal on plaanis minna uue aasta esimesele teetseremooniale, mis muidugi nõuab vastavat rõivastust. Lisaks teejoomisele on ka uue aasta esimene alkoholi tarbimine – *shinnenkai* – eriline sündmus.

Enamasti osaleb selles rituaalis sama seltskond, kes aasta unustamise peol, ning üldjuhul on ka tulemus võrdlemisi sarnane. Seetõttu ka tavapärasest pikem rahvuslik pohmelusperiood.

Õnnetu aeg

Pohmell ei paista silma ainult suurtes linnades, see esineb täiesti võrdse igal pool. Kui aus olla, siis on Tokyo aastavahetusel isegi igavam ja

vaiksem kui Tallinn. Kuna traditsioon näeb ette vana aasta lõpuks kodukohata naasmist, on Tokyo sellel ajal küllap Jaapani kõige tühjem linn.

Üksikud miljonid

Alles jäävad vaid üksikud (mõned miljonid) sünnipärased tokiolased ning hunnik välismaalasi, kellest märkimisväärne osa on vahetusõpilased nagu ma isegi.

Siit ka loo moraal, mis loodetavasti lugejatele kunagi kasuks võib tulla – kõige mõttetum aeg Jaapanit külastada on aastavahetus ning sellele eelnev ja järgnev nädal. Linnad on tühjad, kohalikud on kõik purjus, poed ja restoranid on suletud ning hotellid ja transport keskmisest kaks korda kallimad.

Järgmine rahvuslik suursündmus (joomaperiood) on märtsi lõpus – aprilli alguses, mil kõikjal Jaapanis õitsevad kirsipuud. Vastupidi aastavahetusele on just see aeg külastamiseks jaoks üks sobivamaid.

Soovitam!

estravel

Kui ootad reisilt põnevust...

Tellimine: tel 626 6266
estravel@estravel.ee
www.estravel.ee

Kõigil seiklusreisidel nüüd üllatavad hinnad!

Inkade radadel

Peruu, reisi algus Cuzco, 7 päeva
Hind alates **6740.-**

Tõeline Peruu

Peruu, reisi algus Lima, 21 päeva
Hind alates **22 040.-**

Delta ja jugade lummus

Namiibia, reisi algus Windhoek, 10 päeva
Hind alates **8595.-**

Maailmalõpp

Argentiina, reisi algus Buenos Aires, 15 päeva
Hind alates **22 670.-**

Reisikorraldaja **G.A.P Adventures** reisid.

Kambodza ja Laose Mekongi seiklus

Kambodza, reisi algus Bangkok, 15 päeva
Hind alates **14 820.-**

Etioopia avastusretk

Etioopia, reisi algus Addis Ababa, 15 päeva
Hind alates **15 605.-**

Tegelik Hiina

Hiina, reisi algus Peking, 21 päeva
Hind alates **21 895.-**

Maiade päike

Mehhiko, reisi algus Cancun, 16 päeva
Hind alates **9440.-**

EOK PARTNER

vancouver 2010

OFFICIAL TICKET AGENT

Nii Estravel kui ka toimetus avastasid vahetult enne selle numbri trükkiminekut, et Eesti suurim reisijakiri on selleks talveks ilmunud juba täpselt 10 aastat. ALARI RAMMO vaatab tagasi, millised nägid välja reisisurg ja Estraveller ise aastatel 1999 ja 2000.

Estraveller 10-aastane

Estraveli kõige esimene kliendileht ilmus firma kliendikaardist inspireeritud nime all *Sinine Kuld* ja nägi välja ikka päris raju. Udusevõitu kaanel esitleti hiljem domineerima hakanud kurvliste tütarlaste asemel Tallinna lennujaama turundustöötajaid, tagaplaanil äsja remondi läbinud õhuvaksal ise.

Klassikline kliendileht

Esimene, 1999. aasta lõpus ilmunud number koosnes kaheksast intervjuust Estraveli ja tema partnerite teemal, lisaks natuke uudiseid ja vaid mõni tootepakkumine. Täitsa klassikaline kliendileht, võrreldes tänasega, mis küll siiani levib suuresti Estraveli püsiklientidele, pühendab aga vaid mõned leheküljed Estraveli pakkumistele ja sisaldab suuremas osas väga erinevate autorite reisielamusi.

Juba siis tervelt 11 000se tiraažiga *Sinine Kuld* kulges läbinisti armsalt arhailises ajakirjanduskeeles, kus intervjuu algas tervitamise ja lõppes tänamisega ning reisiäris alles kujunevate mõistete taustal toodi väga palju termineid sulgudes inglise keeles või

kasutatigi ingliskeelseid sõnu. Pea kogu numbri sisu on kokku pannud “freelance korrespondent Sinikka Kuldsu” ja ajalugu eelistab vaikida, kui palju Sinikkast oli Jüri Toomel ja palju Estraveli varasem suuromanik ja sell-aegne tegevjuht Aivo Takis ise.

Aga millest siis kirjutati. Valmis sai lennujaama 350 miljonit maksnud uus terminal (ärge ajage segi 2008. aastal 1,2 miljardi eest lisandunud välitööde ja veel uuema terminaliga) ning lennujaamas avati Estraveli kontor, mida nimetati esimeseks idabloki lennujaamades avatud reisibürooks. Nimelt kuulunud Eesti 1997. aasta kevadeni IATA resolutsioon 800 mõjupiirkonda, mis ei lubanud reisibürool lennuväljal teenuseid pakkuda, selgitab turundusdirektor Eduard Tüür.

Teine intervjuu ilmus Eliori Äritarkvara OÜ juhi Indrek Langiga, kes töötas välja Estraveli uue infosüsteemi. No ei kujuta ette, et täna keegi pikalt tarkvaraarendajaid usutleks, selgitaks UNIXi keskkonda, platvormi jms, aga ju oli toona IT-ajastu alles algamas ja kogu selline tagatoo-info kõigile väga erutav. Või siis vähemalt tegijaile endile.

Kui mõni puhkusereisi korraldaja tuleks välja uue sihtkohaga, avaldaks Estraveller aastal 2010 kohapeal käinu reisijutu. Aastal 1999 avaldati aga intervjuu Fritidsresori (praegune Finnmatkat) juhiga, kes räägib oma infopäevast ja kataloogide tutvustamisest Eesti reisibüroodele. Firma reisid moodustasid nimelt üle kolmandiku kõigist Estraveli vahendatud valmisreisidest. Puhkusereisi otse Tallinnast olid toona alles alanud ja turul Helsingist algavate pakkujate elu oli päris põnev. Lugu, nagu paljud teised toonased artiklid, oli aga rohkem suunatud reisiäris töötajale kui lõppkliendile.

Pealkirja “Kinketshekk: kas kaubamajade idee koopia?” all tutvustas Estraveli müügidirektor Merike Hallik järjekordset tolle aja imelooma – kinkakaarti, tänaseks sadades teenindus-asutustes tavalist toodet.

Võimas turuosa

Loomulikult ei puudu intervjuu Estraveli asepresidendi Mauri Saarendiga firma turuosast, mille kohta küsiti, ega see juba liiga suur ole. Praegune turundusjuht, toonane kuldkaardi

projektijuht Mari-Liis Rüütsalu vastas kümnele küsimusele kuldkaardi kasutamise ja boonuspunktide kogumise kohta. Need küsimused korduvad samal kujul ilmselt tänagi ...

Ja uudised. Estraveli uueks kuldkaardipartneriks sai 1999. aastal Avis, Jaapaniga saabus viisavabadus ning Hansapanga reisikrediidile lisandus "uus soodne võimalus" Optiva pangaga (kes mäletab, millise tänase eelkäija?) ning ka Tallinna lennujaama tabas lõpuks lennujaamamaks 10 eurot.

Air France'i Concorde'ile pakuti spetsiaalselt Eesti ja Soome turule mõeldud eksklusiivset, kuni 90 000 krooni odavamamat piletit! Hinnad 40-60 000 krooni vahel alates Helsingist. Siis aga tuli 9/11 ja 2003 lõpetati nende fenomenaalsete nähtustega lendamine sootuks.

Agadid ajad – lend üle Atlandi võttis ju Pariisist vaid kolm tunnikest, ei mingeid õhuhauke, raputusi jms.

Konkurss: Estraveller

2000. aasta kevadel ilmunud teisest numbrist sai siis esimene Estravelleri nime all. Kaanel ehmatas lugejaid Stockmanni kaubamaja peatselt Eestist lahkunud legendaarse juhi Pentti "Pena" Korhose lai naeratus – valmis sai laiendus, nagu me "Stokki" täna teame, ning sinna kolisid kokku Estraveli bürood Olümpia hotellist ja Norvista büroo Hansapanga kvartalist.

"Baltimaade suurimas kaubamajas" oli kokku 14 500 ruutmeetrit kaubanduspinda (Rocca al Mares täna 53 500).

Jõudsalt oli 2000. aasta kevadel kerkimas Tallinna kõrgeim ehitis Radisson SASi hotell, Silja Line oli toomas Tallinna-Helsingi liinile "hiiglaslikku Superseacat IV", tulekul oli ka kopterühendus. Stockholmis käivitus rongühendus Arlanda Express lennujaama ja kesklinna vahel ning Euroopa kultuuripealinn oli Helsingi.

Ajakiri tutvustas põhjalikult uut ja "ärivaenulikku" töölähetuste määrust, mille vastu võttis sõna Estraveli juht Aivo Takis: "Eesti kodanikuna on minul piinlik lugeda, et veel aastal 2000 reguleerib riigiaparaat ettevõtluse tootlikkust Eestis kulude piirnorme kasutades." Piirnormidega jagub peavalu tänagi, aga poliitilisi seisukohavõtte ei leia Estravellerist enam aastaid. Äkki võiks?

Mitmeid reisibüroosid internetiga varustavalt Data Telecom ASilt küsiti 2000. aasta kevadnumbris, kas reisibüroo saaks hakkama ilma internetita ja kas on ikka vaja kallist püsühendust – enamik firmadest saab oma vajadused rahuldatud ju telefoniliini ja modemi kaudu.

Vajalikuks peetakse anda ka pikem ülevaade tootemarki muutnud teenusepakkuja omanikest, struktuurist ja klientidest. Kes on praeguse Elioni või Elisa omanikud? Keda huvitabki? Peaasi, et ühendus püsiks, aga näe, toona oli oluline.

Haruldane eksootika

Firmade ning pakkumiste kõrval ilmus ka tervelt üks reisilugu! "Harvad eestlased on jõudnud nii eksootilisse riiki nagu Malaisia. Estraveli endine reisikonsultant ja bürojuhataja Signe Vetik elas aga seal oma elukaaslasega kolm pikka aastat, töötades samal ajal ka lennukompaniis ja reisibüroos. Just äsja saabus Signe tagasi Eestisse ja oli kohe lahkelt nõus Estravellerile oma muljeid jutustama."

Vaat sellised lood kümme aastat tagasi. Vanu Estravelleri numbreid saab sirvida www.estravel.ee/estraveller. Pöörased lugemiselamused ja nostalgialaksud oma siira korporatiivpromoo, vahetu intervjuueerimistiili ning täna kohutavana tunduva kujunduse näol garanteeritud.

Kui toimetus suudab lugemisel naeru ja pisaraid tagasi hoida, jätkame ehk ka järgmistes numbrites ülevaadetega ajast, mis ei tundugi nii ammune, aga siiski päris naljakas.

Noh, vähemalt 2004. aastani, mil alustas Estravelleri tänane toimetus.

Tagasiside ajakirjale on ikka oodatud estraveller@estravel.ee

Eksklusiivne äriklassi alkomeeter Alcoscan®9000

Suurus 1:1

Et reis oleks mõnus ja muretu!

Reisil autot rentides võid lubada endale enamat kui Eestis - ka **klaasikese veini või õlut**. **Enamikes riikides** võib autot juhtida **kuni 0,5‰** või isegi suurema vere alkoholisisaldusega. Et puhkusel politseiga pahandust ei tekiks, on parim omada isiklikku alkomeetrit.

Uus **äriklassi** alkomeeter on tõeline tipptoode, mis kasutab elektrokeemilist *fuel cell* sensortehnoloogiat ning on sama täpne kui paremad politseialkomeetrid.

Väikeste mõõtmete tõttu mahub see isegi pintsakutaskusse, mõjudes äärmiselt solidselt ka kõige peenemas seltskonnas.

Estraveli Kuldkaardi-pakkumine:

Alcoscan-seeria alkomeetrid otse Rovicost ja Kavikost -10% tavahinnast!

Müük ja tellimine:

Rovico Büroo OÜ
tel 651 5070
www.alkomeeter.com

Kaviko Kaubanduse OÜ
tel 5300 8926
www.alkomeeter24.ee

Alcoscan®9000 on valitud parimaks alkomeetriks Saksamaal ning saanud tunnustuse ka Austrias, USA-s ja Norras. Omab EAML-i tunnustust. Alcoscan®9000 on müügieelselt kalibreeritud. Saadaval on ka vääriskivide ja -metallidega kaunistatud Platinum mudel. Eksklusiivseid Alcoscan®9000 mudelid ei turustata hetkel edasimüüjate kaudu. Teised EAML-i poolt tunnustatud Alcoscan® seeria alkomeetrid on saadaval rohkem kui 650 jaemüügijettevõttes üle Eesti - kõikides paremates bensiinjajaamades, marketites, elektroonikakauplustes jmt. Alcoscan® on Rovico Büroole kuuluv kaubamärk. Rovico Büroo OÜ ja Kaviko Kaubanduse OÜ teostavad üle Eesti ka kõikide alkomeetrite järelhooldust - küsige lähemalt ülalloodud telefonidel.

Ida-Egeuse saared: meelerahu elab siin

Tekst **ALDO MAKSIMOV**

Aldo Maksimov viibib mõttes pidevalt Samosel, olgu ta Tallinnas, Tartus või Prahlas. Allpool püüab ta tuua lugejani seda ehedat Samose atmosfääri, mille keskel on õppinud elama. Kui teda isegi parasjagu seal ei ole, on ta ikkagi seal.

Olen mõtisklenud, et kui mu esimene kogemus Kreekast olnuks mõni teine vaikne saar nagu Milos või Skopelos, siis äkki oleksin hoopis neile pidama jäänud? Aga mis sellest oleksist enam. Samos Ida-Egeuse meres Türgi piiri ääres on see koht, mida olen hakanud omaks pidama. See on mu Kreeka puhkepaik juba aastaid. Muidugi teen Samoselt aegajalt kõrvalehüppeid teistele saartele (Türki niiväga mitte), käimata on seal kandis vaid vähestel päris pisikestel saarekestel. Kreekasse on lihtne armuda.

Need saared – Lesbos, Chios, Samos, Ikaria – väärivad kindlasti tutvustamist isikliku kogemuse kaudu, ent mugava inimese jaoks pole Ida-Egeus hõlpus rännak. Tšarteriga Eestist sinna ei saa ega ole saanudki. Lähim lennuki maandumispaik Eestist asub allpool: Dodekaneesides paikneval Rhodosel.

Laevasõit – mitte ainult ajaraisk

Teel Eestist jääb valida esiteks ümberistumine kohalikule lennule Ateenas – aga teadupärast pole ka lennuühendus Kreeka pealinnaga meil sugugi kiita (kuigi Estonian Air katsetab suvel), teiseks mõnevõrra väsitav seljakotireis Ateenast läbi Pireuse laevaga. Olles nii aastaid reisinud, leian selles nii meeldivat kui ebameeldivat. Kurnav on eeskätt 9-10-tunnine sõit iseenesest.

Kui laevasõit pehmes kliimas aga inimesele meeldib, siis tuleb seda julgelt soovitada. Teel Samosele libisevad mööda sellised toredad sadamad nagu Ermopouli Syrosel, Paros, Naxos, Mykonos, Ikaria, Fourni jmt. Seega suur hulk klassikalist ja olulist Kreekat linnutiivil ühe päevaga. Öine Naxose sadam akropoliga künkal, samuti Ikaria metsik ning Parose rauge madalate küngastega ilu. Muide, viimasele on maja ostnud näitleja Tom Hanks.

Veel ei ole ma sattunud kesk Egeust päris kõva tormiga. Sellisele merele, mida kirjeldab Nikos Kavvadias meil

Maaliline külatänav
Patmose saarel.

2006. aastal ilmunud teoses “Vahikord” (Kalle Kasemaa sai tõlke eest kulka aastapremia). Suured laevad, nagu meilgi Soome vahet sõeluvad, eriti hullult ei kõigu. See-est väiksemad saartevahelised alused (Anek Lines näiteks) võivad olemise päris huvitavaks muuta.

Laevad on läinud Kreekas isegi selle kaheksa-üheksa aastaga moodsamaks ja kiiremaks, hinnad neil kõrgemaks. 2004. aastal sõitis Dimitroula-nimeline vana praam Pireusest Samosesse erinevatel põhjustel peaaegu 14 tundi, tänava üheksa ja pool. Eks sel teemal löödi omal ajal Kreeka meedias ka kõvasti lärmi: laevad olid graafikust mitu tundi maas. Kui viimati Samosel kohvikus ühele kuulajale “vana head” Dimitroulat mainisin, ajas too silmad õunasuuruseks ja imestas: “Sa mäletad seda õnnetust?” Tagasiteel nägime oma elutöö lõpetanud Dimitroulat Pireuse dokis. Meenutas vana peremeheta koera, kel on karv maha pudenenud.

Tarvilik näpunäide enne laeva peale tõttamist on varustada end pikemaks teekonnaks vajaliku moonaga. Laevas on kõrgemad hinnad, nagu meilgi. Tasub osta kaasa näiteks juustu, saia, oliive, puuvilju ja joogipoolist, mida laevalael mõnus tasapisi otsast hävitada. Veinipudel laevas maksab ca 16 eurot, poes viis-kuus korda vähem.

Eneseõigustuseks ja selgituseks

Miks Samos? Suhteliselt juhuslikult, nagu suur osa asju meie elus. Minu pangaarvale laekus küllalt juhuslikult selle sajandi algul ühel varasuvisel päeval natuke üle 100 000 krooni. Maksnud ära võlad, laenanud omakorda hädalistele, ostnud jalgratta ja käinud meesterahvale sobivalt korra viie aasta jooksul riideid ostmas, jäi raha üle!

Sestap hakkasin otsima reisi sihtpunkti. Lõuna-Ameerika jaoks raha enam ei jätkunud, seega valisin Kreeka ja just nimelt Samose. Sinna sai Helsingist otse Finnairi tsarteriga. Olin otsustanud, et ma ei soovi naabriteks endaga rahulolevaid Eesti väikeärimehi.

Kas Samose valik oli juhuslik? Tead-

sin enne reisi, et saar on piisavalt suur (suurem kui Santorini, Korfu, Kos jt), et pakkuda avastamisruumi, ühtaegu üsna roheline, aga samas paistab silma kahe kõrge mäetipuga (pisut alla 1500 m). Ning sedagi, et Samos on vahest veel külalislahkem kui paljud teised Kreeka saared.

Seda kõike võin nüüd aastaid hiljem kinnitada. Samose inimeste sõbralikuse kohta aga lisaks niipalju, et kuna turismi pole seal veel liiga palju, on ka põhjust olla külalislahke. Lõppeks on saare külalised ju suuresti nende leib. Eks ole osa kohalikke põllumehi seetõttu loobunud raskest talvisest oliivikorjamisest hotellipidamise kasuks. Või teevad mõlemat, kuid lasevad noorematel sugulastel või hooajatöölistel rassida ja enamiku tulust endale võtta. Et õlipuuviljad lihtsalt jõude puu otsas ei ripuks.

Vahepealsetel aastatel olen rännanud muudelgi saartel, teistes saarkondades. Igal pool on huvitav, mida väiksemad ja metsikumad saared, seda

enam. Kuurorte olen üritanud vältida, niisamuti peopinemise kohti nagu Mykonos ja Kos. Kuid Kreekas on ju käidavaid saari vähemalt 500 ringis (kokku üle 2000), nii et võimalusi kui palju. Samas märkan, et Samosele pöördun ikka ja jälle tagasi.

Kui näen laevareelingu äärest tüürpoordis kauguses kaljuserva all paiknevaid raskesti ligipääsetavaid Mikro ja Megalo Seitani randu ja pilvedesse ulatuvat Kerkise mäge, tean, et olen rahus ja kohal.

Pythagoras oli siin

Mida oleks Samosel hea teada? Heal juhul seda, et saar on olnud tähtis piiripost sõjapidamisel türklastega. Tänapäeval asub saarel kaks sõjaväeosa, mille läheduses ei tasu fotokaga vehkida.

Või seda, et Samos oli jumalanna Hera lemmiksaar. Hera oli kindlasti vastuoluline isik, eelkõige naisena, kuid saart armastas väidetavalt ta tolle ilu tõttu. Hera tempel paikneb kauni sadamaküla Ireoni lähedal, nime sarnasus on arusaadav.

Siin asub teadusmaailmas hästi teatud Eupalinose tunnel, mis ehitati 2500 aastat tagasi, et juhtida vesi kalju seest saare alla. Tunneli küllastamiseks tuleb maksta kolm eurot või minna kuu viimasel pühapäeval tasuta. Liikuma pääseb umbes saja meetri ulatuses, kuid

Aldo Maksimov

Enne keskpäeva, Pythagorio. Kalamehed seavad töövahendid korda.

Muide, isiklik paat kuulub iga endast lugupidava kreeklase aksesuaaride hulka.

pole ise suutnud seda külastada, mulle ei meeldi kitsad maa-alused käigud.

Samosel elas ka filosoof, riigimees ja teadlane Pythagoras, kelle järgi nimetati saare kaguosa tähtsaim sadamalinn Pythagorio. Ka lennuväli asub sealsamas kõrval. Linn on Samosel muidugi tinglik mõiste, sest kogu saarel elab kokku 45-50 000 püselanikku ning pealinnas Vathis ehk kõige rohkem 8000, Pythagorios vahest poole vähem.

Kuulsast teoreemi leiutajast saab aimu saare lõunaosas asuvas koopas, mille jalamil peitavas õdusas puust kohvikus leiab eri keeltes põhjaliku tutvustuse. Mõtleva veetis 400 meetri kõrgusel kaljus asuvas koopas palju aega, tegi teaduslikke katseid ja mõtiskles. Paos olemise pragmaatiline põhjus seisnes selles, et saare tollane valitseja ja türann Polykrates pidas Pythagorast konkurendiks. Viimase kui teadmamehe ja poliitiku võimaliku mõju pidas türann rahvale niivõrd ohtlikuks, et kuulutas ta lindpriiks.

Koobas on üks uhkemaid Samose ametlike vaatamisi. Kõigepealt tuleb mööda kitsukest loomingulist treppi jõuda esimeseni, mille kõrval asub miniatuurne kabel. Sadakond meetrit kõrgemal teises koopas saab laskuda allikani. Teab mis põhjusel leitakse allikast pea iga aasta mõni eneseta-

puhuviline, tuukritele see headmeelt ei tee. On ju lihtsamaid mooduseid ja kodule lähemal.

Samose asupaigaga seoses kerkib ilmselt küsimus Türgi mõjudest. Samosel Türgi rannikuni (lähim sadam on Kusadasi) jääb 3-4 km, soodsamad üleveod maksavad 10-20 euro vahel, päevane kruusi 40-60. Türklasi saarel siiski ei näe, mis on ka igati loogiline: neid siin ei armastata.

Türgi mõjusid võib siin leida vähem kui Stockholmi kesklinnas. Tõsi, pita-põhiseid kiirsöögikohti võib pidada Väike-Aasia pärandiks. Samosel üldsegi mitte, aga see-eest Lesbose idarannikul Molyvose külas (samuti 3-4 km Türgist) näeb ometi kaunist Türgi mõjudega arhitektuuri, kus kivist esimese korruse peale on ehitatud massiivsete rõdudega puitkorrused.

Paar sõna pitast. Kui päeval on kiire

või rahast kahju, kõlbab ka pita-talaise kiirtoiduga magu hellitada. Vähenõudlik eine. Enamik teab, millest see koosneb: saia sees on vardas keeratud sea-, kana- või kitseliha laastud, jogurt, punane sibul, praekartul, vahel ka peekon ja grillkõrvits. Maksab 1.70 kuni 2.80, sõltuvalt kohast.

Aitab ametlikust teejuhust

Räägiks nüüd sellest "päris" elust Samosel. Ma ise pole kuigi suur arheoloogia- ega ka eriline ajalooahuviline. Vahel võtan raamatu kätte alles siis, kui miski koht või fakt on hakanud pikalt painama. Igasugu ametlike vaatamisväärsustega on tihti nii, et kohalikud küll teavad, et midagi sellist kusagil asub, aga neid ennast jätab see selgelt külmaks. Või nagu professor Kalle Kasemaa märkis vanakreeka kirjanduse kohta: kreeklased peavad seda pigem maailma kultuuriloo, mitte niiväga enda omaks. Sestap pakub Kreekas üldisemat huvi kaasaegne kirjandus.

Jutu mõte selles, et Samose (nagu ka enamiku Kreeka) peamine maavara ja rahvusaare on inimesed ja loodus. Suurepärase kliima ning arukad inimesed. Kreeklasel võib olla palju puudusi, kuid sa näed neis aastatuhandetega kogunenud tarkust kui alateadvuslikku pärandit. Liialdus? Võib-olla. Pean silmas kaasasündinud olemusliku tarkust, mis väljendub viisakuses, taktitundes (*sic!*) ja muretuses.

Enam-vähem ükskõik kus Kreekas võid sa ringi käia ilma, et sind asjata tülitataks. Selge see, et Mykonose rannäärserl terrassil või Ateenas Plaka vahel tahab sulle müütada kella või käekotti

Vasilevi on kreeka keele varahiline aeg, mil päike veel pole päriselt loojumas. Kaljul seisab karjus.

Urmo Udvas

NOVATOURS
SUVI 2010

TÜRGI
KREETA
RHODOS
BULGAARIA

RINGREISID

Ütle edasi!

**Varajase tellija
soodustus**

KUNI 25%

2010 Turismimesse
Tourest

12.–14. veebruar 2010,
Eesti Näituste messikeskuses
Vaata messi superpakkumisi:
www.novatours.ee

Info ja broneerimine: info@novatours.ee,
Novatoursi Tallinna kontor: Rävälä pst. 6-201a (avatud E-R: 09-19; L: 10-14)
või Estraveli büroodest üle Eesti. Järeilmaksu võimalus! Tel. 666 8000

NOVATOURS
www.novatours.ee

Sudaani pagulane, isetehtud palvehelmeid Samoselgi kõhetu plass Ukraina noormees ning narkarite mekas Omonia väljakul nõutab sult paari eurot Bulgaariast saabunud asjaarmastaja.

Kreeklane on uhke, heas mõttes uhke. Ta küsib sult bussis, kohvikus, laevas või mujal midagi alles siis, kui on sind pikemalt silmitsenud ja leiab selleks sobiva hetke olevat.

Eestlane olla on Kreekamaal tege-likult päris hea. Meid pole siinmail pea üldsegi nähtud (erinevalt mõistagi Kreetast), sageli tuntakse uudishimu, sest isekeskis nad arutavad, kust kurat nood küll võiks pärit olla. Sagedasemad ennustused on Norra, Tšehhi, Soome, aga ka Ungarit on pakutud.

Tuleb kindlasti lisada, et kreeklastel on küllap suuresti tänu õigeusule ka venelastesse (ja ukrainlastesse) küllalt soe suhe. Sellest hoolimata tõi pronksmehe teisaldamine (mis oli ju Euroopaski suur uudis) kreeklastega kohtumisel tol kevadsuvel esile peamiselt muigamist ja sellekohaseid nalju.

Poliitikasse on kreeklased vist üldse suurema usu kaotanud. Parlamendi-valimiste aktiivsus jäi alla 50%, teade sotsialistide triumfist seni võimul

olnud demokraatide üle võeti vastu küllalt kiretult. Eks Ateena kesklinnas ikka natuke joovastuses märatseti, aga rahvas jäi vaashoituks. Teatud muudatusi oodatakse aga selgelt. Pärast euro elluastumist on elu läinud muudkui kallimaks, jõudnud Läänega kohati samale tasemele. Ometi oli Kreeka ju veel 90ndail see paradüüs, kus oma jeenide ja dollarite vastu sai mõnusa paki drahme. Kõik oli odav.

Rahvas aga on tüdinenud sellest hindade võidujooksust. Kõik 80ndail ja 90ndail Ateenasse kolinud inimesed ei suuda end seal ära elatada, saarele või maale tagasi kolimine tähendaks aga arvatavasti rasket tööd. Sest maa on kidur ja tööd jätkub 16 tunniks päevas. Kõik ei saa hotelli või restorani pidada.

Kaunid mägikülad ja Anthemise baar

Tagasi Samose juurde. Kui esimest korda Samose lennujaamas maha astusin, lõi näkku kuum pahnur ürtide ja meremaitsega. Oli juuli algus. Normaalse kreeklane siis ei puhka, nemad võtavad ennast kohustustest vabaks poolest augustist poole septembrini, mil lapsed kooli lähevad. Juuli on Sa-

mosel unenäoline ja aeglane, õhk võbeleb tsikaadide monotoonsest kisast. Kümme kassi magab maja ees lehtlas laua peal ploomikausi kõrval, naabrus kireb kukk. Aga siiski, kusagil lähedal lõhestab vaikuse kompressorijõuline rünnak asfaldikamarasse. Ehitatakse, aga muidugi mitte nii palju kui viis aastat tagasi.

Oma esimesele reisile tulin üksi, oli lihtsalt selline eluhetk. Öömaja sain saare põhjapoolses külas Kokkaris – vana kaluri-, nüüdseks pigem kuurortküla. Seltsimehed kalurid rõõmustavad tänaseni hommikuti tavernipidajaid, kasse ja elanikke kalasaagiga.

Esimesel reisil tutvusin Kokkari keskuses (mis asub loomulikult kiriku vastas) küla vanimat baari pidava Anthemisega. Kokkari jääb mu praegusest elupaigast saare teises otsas Marathokamboses pea 50 km kaugusele, kuid jõudumööda üritan lokaali igal korral külastada. Nende aastatega on noormehest sirgunud mees, häbelik seitel tõmmus ümaranäolises peas asendunud moodsa tagant õrnalokilise soenguga, ümaramaks muutunud kõhtu varjab sirge selg.

Anthemis on alati ise baaris ja ka

Vaade mäelt orgu alla Balose külale.

minu juhatuseta on see väärt koht, mille tunneb hästi ära saja aasta vanuste kriimuliste puidust toolide-laudade järgi. Õuebaari nurgas seisab kaks tünni Samose brändiga, neid soovitan proovida vaid väga kangetel meestel – 60 ja 80 kraadi lugu. Eelistage valget veini ülevalt mägedest, 3.50 pooleliitrine kann.

Üks asi on siiski pöördumatult muutunud, kiriku ukse ees kõrgunud massiivne palm on seal kadunud. Vaid ühe mu foto peal on ta säilinud.

Anthemis ei varjagi, et küla vanima baari pidamine on teataval määral kohustus ja perekondlik painaja. Tema esivanemad pidasid kohvikut sealsamas juba üle-eelmise sajandi lõpus. Noore mehena (38 kanti) on tal muidki huviseid, kui päevast päeva töötajaid valvata ja turistide soove rahuldada. Kõige selle vältimiseks eelistab Anthemis asjadel ise silma peal hoida ning vanade tavernipidajate kombel sinuga sinasõprust juua.

Umbes 25. oktoobril paneb ta aga akendele-ustele luugid ja tabad ette, lendab minema ja kihutab järgmised kuus kuud mootorrattaga ringi kuskil Indias, Sumatral, Vietnamis ja kui ta veel kaljust alla pole lennanud (ptüi-ptüi-ptüi), siis ka Paraguais.

Kindlasti lähen märtsis tema juurest läbi, kui põhjarannikule satun. Oli mees viimane kord kuidagi nukker, näis nii. Aga olin terve perega teel, aeg kiirus-

tas tagant ja jõudsin teha vaid kerge tervitusveini. Mehe väsinud ilme pole imekspandav, eks hooaeg oli lõpukorral ja vaevalt 2009. aasta kõrtsipidajale palju lohutust tõi.

Ahjaa, baari peal teisel korrusel üüririb ta ka mõnd tuba välja. Kui kallilt, ma ei tea, aga tütarlastel tasub uurida, liiati on ilus kreeklane minu teada vägagi poissmees. Soome naistest on ta juba natuke tüdinud.

Vastuolud põhjarannikul

Põhjarannikule jääb idas pealinn Vathi, mida sageli nimetatakse ka Samoseks; lääne poole aga saare tööstus- ja kaubanduskeskus, sadamalinn Karlovassi. Kui sul on vaja uusi pükse, tolmuimejat, kassitoitu või traktorkummi, saab selle siit soodsalt. Naine ostab hiina poest kümne euro eest kaheksa ühikut pesu ja on alati rõõmus, kui sõit Karlovassi poole läheb. Mina olen seal juba kaks korda suutnud ära eksida, kuidagi ümmargune on see asum. Olgugi et mitte liiga suur.

Pealinn Vathi on mõneti pentsik koht. Ülejäanud saare kontekstis kuidagi lärmakas oma pika kaiäärse peatänava, mida ääristavad pisut võõrastavad euroopalikud baarid-kohvikud. Kuidagi kõle ja üksluine paistab mereäärne ala, kuid tänavate rägastik avab uue maail-

ma. Teatud poodide või ametiasutuste tõttu on siia sattumine ilmselt möödapäasmatu, ehkki see ausalt öeldes väga ei kutsu. Vathi puhul tasub käia kindlasti vanas linnaosas Ano Vathis, mis asub kõrgemal, mäkketõusul. Sel teel näeb mõnusaids kõrvaltänavaid, nurgataguseid taverne ning arhitektuurilisi leide.

Põhjakalda keskele jäävad toredad rannad Tsamadou, Lemonakia, Tsambou jt. Üks neist, esimene vist, on avatud nudistidele.

Lained on lõunaga võrreldes tugevamad, rand, nagu kõikjal põhjas, ikka kivine. Merest 4-5 km tõusule jäävad pitoresksed külad, eelkõige Manolates ja Vourliotes, niisamuti vähem turistide poolt käidud Stavrinides ja Hydroussa. Viimases muide müüakse juba kaks aastat 60 000 euroga väga korralikku ja ilusat puurõduga maja. Eemale peletab ostjaid ilmselt asupaik 9 km merest, liiga rahulik mägiküla jne. Ilus vaikne koht, minu meelest.

Talvel elamiseks on Samose põhjaosa vist liiga tuuline. Kui merelt saabub *meltemi* (nädalatepikkune psüühikale hästi toimiv tuul), siis muutub elamine üsna kargeks. Suvel pole põhi samuti vahest parim paik, sest ujumiseks alati kummisandaale jalga panna on tüütu. Kokkari ja Agios Konstantinos on siiski toredad rannaäärsed külad, kus päevake veeta.

Saka Cliff Hotel & SPA

ESITLEB

490 kr üks öö/ ühele

“PÄRIS PIIMAVANNI RITUAAL”

Rituaali iseloomustus:

- 01.märts - 30. aprill 2010
- majutus/ koht kaheses toas
- hommikusöök
- päris piimast vannirituaal
- sauna- basseiniala 1,5 h

Rituaal seisneb selles:

Kehahoolitseja segab teie nãhes kokku piima, kivisoola, mee ja paar tilka eeterlikku õli ning lisab vanniveele. 20 minutit kerge mulliga vees möödub seejärel nagu unenägu. Vannist tulles omad uut siidjat nahka. Kõik kümblesad saavad kaasa piimavanni retsepti kodusteks romantilisteks kümblusteks...

Aldo Maksimov

Mehed Mytilini külas, keskväljakul. Papiga eesotsas

Veel infoks: Samose keskuses, pealinna poolt tulles 100 meetrit pärast kirikut, on väike ühegi sildita agropood, kust saab odavalt ühegi sildita 1,5-liitrise pudeli oliiviõli, valget ja punast veini, lisaks oreganot ja muid saare tervisetooteid. Ka saab Kokkaris edukalt öö läbi pidutseda, seda lusti igal pool ei ole.

Ring ümber Samose

Auto on Samosel möödapääsmatu. Sihtpunkt võib asuda küll viie kilomeetri kaugusel, kui aga tee kerib kortsus lindina aeglaselt mäkke, pole see just väga lõõgastav rännak. Häälendada tasub küll, kümnest seitse võtab peale. Aga see eeldab suhtlemist, mida kogu aeg ei jaksa.

Lisaks mainitud kohtadele peaks Kreeka-meelne rändaja käima veel mõnel pool. Tähelepanu väärivad vanad külad saare keskel – Mytilini, vana pealinn Chora, Pírgos, Mavratzei, Leka jpt. Neis on säilinud enim autentset atmosfääri, hotelle seal peaaegu et pole ning inimesed toimetavad

kitsastel-käänulistel tänavatel ja sise-õuedes oma igapäevaseid asju. Aeg on mõnes kohas suisa seisma jäänud. Vanamehed istuvad keskplatsil ja laovad doomino, seltsiks kohalik papp.

Pappidega seoses meenub juhus viimasest reisist, kui jõudsime saare keskel Timios Stavrose kloostrisse. Õigeusu preester valmistus kella kuueks jumalateenistuseks ja tuli õuele jalga sirutama. Kogu kõrge trepi ulatuses, mis viis kloostri eluruumidesse, haigutasid ja laiutasid unised kassid. Küsisin laia ebamäärase käeliigutusega papilt, palju neid siin on. Ta vastas: kolm. Tegin suured silmad, kuna nägin ise, et neid oli vähemalt 15. Parandasin ennast ja sain vastuseks 22, pühamehi oli aga tõepoolest kolm.

Mitte vähetähtis: söök-jook

Mu isiklik väike muinasjutt asub saare kõige kaugemas läänetipus: Drakei (või Drakaei) on pisike küla kaljunukil, kus lõpeb tee. Asfalt sinna viib mööda kaldaäärset järsakut, ikka

üles-üles ja viimaks natuke alla. Drakei on pisike kitsas küla umbes 60-70 suitsuga, nelja taverni ja kahe poega. Ka kohalikud nimetavad küla maailma lõpuks, just asupaiga tõttu. Siin tee lõppebki, edasi tuleb järsak.

Drakeis on pisut teistmoodi rahvas kui mujal Samosel, seletada on seda raske, kuid nii lihtsalt on. Ehk kraadi võrra uudishimulikumad ja vahetumad kui teised, paistes seepärast vähemalt alguses huvitavamad. Eks nad peavad ennast ilmselt millegi poolest ka eriliseks, või puhub siin *meltemi* (mis pidavat ajama jooma) liiga sageli. Igatahes Kostase tavernis, kust avaneb kirjeldamatult ilus vaade alla merele, võttis samanimeline peremees esimesel korral mult kaks korda tellimuse ja käis veel hiljem korra täpsustamas, kuna oli liiga purjus. Sellist asja Kreekas iga päev ei kohta.

Peab lisama, et Kostase kõrts teenis Ateenas resideeruva briti Kreeka-spetsialisti Harry kodulehel kõigis kategooriates kokku üldhindeks 9,5 kümnest võimalikust! Ütleksin nii, Samos ilma Drakeis käimata on nagu vein ilma olii-

Aldo Maksimov

vita. Sööge kindlasti Kostase juures (ka see teine koht, mille nime ma ei mäleta, on väga meeldiv) ning ärge ehmatage, et menüü mahub ühele leheküljele ja on käsitsi kirjutatud. Küsida võib kõike!

Drakeist üht teed pidi alla jääb aga imepärane väike paadisadam-arhipelaag Agios Isidoros, kus saab 10-12 euro eest rentida tunnikeseks paadi koos sõudjaga. Meeldejääv kogemus ja tõesti kaunis koht, paadimees pakub suupistet ja keelekastet. Õige teeotsa leidmiseks kasutage kaarti, see ei torka väga silma.

Hämaraga saabub söögiaeg

Õhtud Kreeka külas kuuluvad paljuski kulinaarsetele avastusretkedele. Väljas söömine on Kreekas omaette teadus, söögikohtigi on mitut sorti, kohati võib otsuse õhtusöögi suhtes teha isegi laudlinade või toolide järgi. 100% reegleid ei ole ja üllatavalt heaks võib osutuda ka see söögikoht, kus enne sind pole hõivatud veel ühtegi lauda. Üldjuhul polegi sellist kohta, kus toidukategooriad oleks võrdselt head; ühes on eriti head kalaroad, teises traditsioonilised Kreeka küpsetised ja pajaroad, kolmandas liha.

Kreeka söögikultuur on omaette raamatu teema. (Algatuseks leiab väga palju kasulikku väljas söömise nagu kõige muugi kohta Harry toimetatava

lingi alt – www.greeceathensaegean-info.com). Näiteks oma kogemus õpetab, et erinevalt mitmetest ametlikest Kreeka teejuhtidest pole sugugi mõistlik sööma minna liiga hilja – näiteks 9-10 paiku. Ilmselt on see väiksemate rahulikumate saarte eripära, aga minekuks on paras aeg kuskil kell kaheksa, istuda võid loomulikult, kaua tahad. Sest nagu öeldakse, kiiresti söövad ainult vaesed ja ameeriklased.

Tavaline retsept oleks see, et proovida reisi jooksul ära 7-8 traditsioonilist Kreeka toitu, lisaks kõiki erinevaid kala- ja lihatoite, ja tekkinud lemmikuid võid aga korrata. Minu traditsiooniliste lemmikute hulka kuuluvad lisaks kalale (suur valik nimetusi) *stifado* (loomaliha, pärlsibul jm), lammas erineval moel, talvel *kleftiko* (lihapallid) tomatis, eelroogadest kahtlemata tomatikook ja oliivid. Ning tzatziki on igas mõttes kasulik, kuid näiteks Kreeka salatit võib ka kodus süüa – väljas võtab äkki kõhus liiga palju ruumi, mõtlen...

Söögikoha üldise hinnataseme näitab aga enamasti ära lahtise veini liitrihind. Kui see on üle üheksa euro, minge edasi, samas alla 7.50 naljalt ei saa. Kui lahtist veini (*vareli/krasi*) üleüldsegi ei pakuta, pole tegu õige kohaga. Päeval sööge kodus, liiter veini maksab poes üks-kaks eurot. Kala ostate juurde hommikul sadamast või tänavamüüjatelt.

Reisijuhtide asemel loe kreeka kirjandust

Kreeka antiikkirjandust on eesti keeles ilmunud üksjagu. Kaasaegsest kreeka kirjandusest rääkides ei ole võimalik mööda minna Kalle Kasemaa töödest. Ta on viimase kümnekonna aasta jooksul tõlkinud kümnekond ilukirjanduslikku teost – meeldejäävamad ehk Kostas Asimakopoulou "Õhtukellad", Nikos Kazantzakise "Viimne kiusatus", Nikoas Kavvadiase "Vahikord", Menis Koumandarease novellid, Dido Sotiriou "Verrega joodetud maa", lisaks teoseid Pandelis Prevelakiselt, Alexandros Papadiamandiselt ja Eustathios Makremboliteselt. Luulet eeskätt Odisseas Elitisel. Viimasena ilmus 2009 Jorgis Jatromanolakise "Erotikon".

Kreeka kaasaegne kirjandus ja luule on tänase Kreeka elu jälgimiseks ja lahtimõtestamiseks kindlasti abiks, kreeklased on huvitavad ja vastuolulised inimesed. Küll justkui lõunamaa rahvas, aga samas meiega nii sarnane. Loomuse ebakindlus, enesekindluse varjamine valjuhääle kõne ja maski taha, samas tasaseks taltsaks vaatlejaks-jälgijaks muundumise võime.

Ja siis veel muidugi naiste ja meeste suhted. Naised ju kohvikus-baaris ei käi, teenindavad meest, aga kõik teavad, kes tegelikult on majas peremees. Naine, vähemalt üldjuhul.

Samas, tutvumaks kreeklase iseloomuga kõlbbab väga hästi selline teos nagu "Kreeklased – sellised me oleme", mille on kirjutatud üks kreeklanna. Pealtnäha süütu teejuht, on tegu ometi suhteliselt üksikasjaliku sissevaatega kreeklasesse kui üksikisikusse ja ka rahvusse. Õhukese raamatu võlu on tubli annus eneseirooniat, huumorit ja kriitilist analüüsi. Näiteks tõdemus, miks on Kreekas nõnda palju ühemehekioskeid, kus müüakse kõike: "Sest kaks kreeklast ei mahu lihtsalt üheskoos äri tegema."

Kergemat lugemist Kreeka kohta on viimastel aastatel ilmunud ka eesti keeles. Paar aastat tagasi tuli trükist ameeriklase Tom Stone'i "Suvi Kreeka tavernis", mis vestis kurnavast tavernipidamisest Patmose saarel. Faktiliselt üsna huvitav, kuid kirjanduslikult mitte nii tugev teos.

Tänavu ilmus aga inglase John Mole'i raamat "Elu nagu Kreeka E". See kirjeldab ühe pere kodurajamist Kreekasse Halkidikisse kogu selle plaani täideviimisega kaasneva valu, vaeva ja tragikoomikaga. Hariv igatahes.

ALDO MAKSIMOV

Samose satelliit Samiopoulos. Mitte enam niiväga metsik, turistidele avatud.

lesbosak | Dreamstime.com

Lesbose miljöö. Kohalikele pea kohustuslik küla-kirik ja turistile pea samavõrd kohustuslik roller.

Õlle hind on eestlasele tuttav – väljas ca 35-40 krooni kann. Pole õlle-maa, minu teada toodetakse siinmail üldse vaid kolme sorti kohalikku õlut ja parimat neist (Alfa) miskipärast pole üldse eriti saada. See-eest on Kreekas tehased Amstelil ja Heinekenil, nii et seda võib käsitleda kui rahvusõlut. Siis pole ime, et ka saksa turistid hakkavad *in corpore* veini jooma.

Kreeka elu lihtsus ja võlu ongi selles, et kogu söök-jook tuleb nii lähedalt, sisuliselt 500 meetri raadiusest. Kala, sead-lambad, tomat, kartul, viinamarjad, õlipuud, kõrvitsad, kurgid, roheline kitsed, kalad, arbuusid, sidrunid, apelsinid, baklažaanid – kõik on ümberringi ju olemas. Järelikult ka tervisele hea.

Lähisaared. Chios-Lesbos-Patmos

Vähe ruumi jäi seekord Ida-Egeuse lähisaartele. Põhja pool terendavad küllalt suured Chios ja Lesbos. Minu meelet on nad Samoselt üpris erinevad. Chios näib paiguti veel rahulikum, madalam, sarnaseks jooneks on aga kohalike ülim sõbralikkus. Chiose vaiksed liivased rannad on tõeline paradüüs.

Kui me Samoselt “puhkama” peaks minema, siis küllap sinna. Pealegi unustasime me mõni aasta tagasi oma pulmareisi fotoka Karfase rannaliiva ... Kohalik turismimagnet on kahtlemat Nea Moni klooster oma hästi säilinud ja igaveses renoveerimisstaadiumis

võlvide ja maalingutega.

Lesbos on samuti imeline koht, sin-nagi meilt millegipärast ei peeta vajalikuks reise teha. Paljud teavad, et tegu on *ouzo* kodumaaga (Plomari küla). Pealinn Mytileni oma lärmakate tänavatega võib olla pelutav ja ehmata. Elu käib ja siin pannakse pidu.

Ühes sadamaäärses hotellis kohtusin eelmisel aastal Soome muusiku ja poeedi Kauko Röyhkäga, kes otsis naise-lapsega vist samuti kohta, kus “meid” ei ole. Hiljem rääkis ta sellest kohtumisest oma Eesti “bändikaaslastele” Kosmikutes ja nood rääkisid mulle omakorda suvel Kalamajas Bohemi kohvikus lugu Kauko kummalisest kohtumisest eestlasega Lesbosel. Ma siis kuulasin ja viisin otsad kokku.

Samose lähim naaber on Ikaría. Daidalos-Ikaros, tuleb meelde? Saar on suur, aga päris metsik. Tõsi, viimasel kümnendil on turism jõudnud siia ja kohati on teenused isegi kallimad kui mujal. Pakutakse kallihinnalist privaatsust, basseiniga vaadet kõrgetelt kaljudest jne. Märksõnad on puutumata metsik loodus, kruusateed tuhande meetri kõrgusel, vähesed kohalikud oskavad inglise keelt, teisalt on siin paiguti suurepärased rannad. Kui muidu näeb Kreeka randades sageli keelavaid silte nudistidele ja telkijatele, siis näiteks Ikaría põhjaosas olen kohanud päris arvukaid hipilaagereid kõige sinna juurde kuuluvaga.

Saar on põnev koht, kuid ise eelistan teha sinna lühemaid sõoste. Aeg-ajalt võib seal tekkida probleeme reaalse asjaajamisega. Näiteks pole mõnes arvestatavalt suures kohas võimalik leida öömaja, rentida autot, minna poodi jne, tühised mured ühesõnaga, ka on bensiinijaamad kõikjal pühapäeviti kinni. Natuke vastuoluline ja avastamata saar. Olen kohanud kahte sorti inimesi, ühtede meeldib saar väga, teistele üldse mitte. Ise pean otsuse langetamiseks veel vähemalt paar korda seal käima. Samoselt aeglase laevaga 45 minutit.

Väike Patmos ei kuulu Ida-Egeuse saarkonda, vaid on Dodekaneeside põhjapoolseim saar. Kõige enam 20 km põhjast lõunasse on ta pikk, autot rentida üle kolme päeva seega pole suurt mõtet. Patmos on kaunis ja hoolitsetud, aga eelkõige palverännakute koht. Sihtpaigaks Püha Johannese klooster pealinna Skala naabruses Choras. Maapakku saadetud Jeesuse favoriit Johannes kirjutas siin oma Piibli Ilmutusraamatu, seda fakti meenutatakse igal sammul. Kui Samoselt tassitakse pealinna kuulsat mett, siis Patmoselt palvesuveniire ja pühalikku meelt.

Patmost külastasime selsamal sügisel viie päeva jagu. Oli vaikne hooaja lõpp, mõõdukas rahu. Ettekandjatel on sinu jaoks aega, ilm on veel meeldivalt soe, vesigi ujutav. Meile meeldis saar väga, olime siin esimest korda. Arhitektuuriliselt lihtne, traditsiooniline, suhteliselt lauge saar, meenutades kujult vana-aasta õhtul vette valatud tinakribu. Öömaja leidsime Grikose kalurikülas, kus on kolm-neli taverni, enam-vähem liivane rand ning palju-palju väikseid paate. Skalasse paar versta.

Pealinn Skala oma vaiksete kõrvaltänavatega on omasuguste seas üks ilusamaid. Meenub vestlus Skala sadamaäärses viinapoes. Laon eelseisvaks kolme ja pooltunniseks laevareisiks korvi ühe veini ja neli õlut ning ühe suure limonaadi. Müüja ei suuda seepeale ära imestada: “Miks te ostate siit kallist õlut, sama tänavat mööda 100 meetrit edasi tuleb vasakut kätt suur pood, kus kõik on paljud odavam?”

Kaunimad ilupoed
ja ilustuudiod
ootavad teid!

Alati palju häid pakkumisi. Tere tulemast!

I.L.U.

armastan sind
sa oled ilus

I.L.U. Rocca al Mare

Rocca al Mare kaubanduskeskuses
Paldiski mnt 102, Tallinn

I.L.U. Tartu

Lõunakeskuses
Ringtee 75, Tartu

I.L.U. Pärnu

Pärnu Keskuses
Aida 7, Pärnu

www.ilu.eu

SOOD

VIKING XPRS

Tallinn - Helsingi

08.00 > 10.30

14.00 < 11.30

18.00 > 20.30
(pühap. 16.30 > 19.00)

24.00 < 21.30
(pühap. 22.30 < 20.00)

NE

südalinnaliin!

Registreeru TASUTA
Viking Club'i liikmeks.

www.vikingline.ee

VIKING LINE

estravel

Hea hinnaga võõrustajad!

Tellimine: tel 626 6266
estravel@estravel.ee
www.estravel.ee

Suurima reisimüüjana teame, milliseid hotelle soovitada

Best Western Elysium 3*, Ateena

Hind alates **860.-**/öö (sisaldab hommikusööki)

Cumulus Olympia 3*, Helsingi

Hind alates **920.-**/öö (sisaldab hommikusööki)

Central Park Hyde Park 3*, London

Hind alates **1100.-**/öö (sisaldab hommikusööki)

Husa President Park 4*, Brüssel

Hind alates **1180.-**/öö

EOK PARTNER

Vaata ja võrdle hindu!

Estravelist ostes alati soodne!

vancouver 2010

OFFICIAL TICKET AGENT

Alles pool sajandit tagasi oli Capitol Reefi piirkond keset Utah' osariiki Ameerika raskemini ligipääsetavaid paiku. Nüüdki, pärast maantee rajamist, ei satu sinna kuigi palju inimesi, olgugi et loodus on seal imeline: värvikirev ja mitmekesine. Priit Pullerits õnneks sattus.

Tekst ja pildid PRIIT PULLERITS

Pangaröövlite ja karjavaraste pelgupaik

Ma polnud kuskilt kuulnud ega lugenud, et seekandis mõni piison ringi võiks joosta. Aga see, kes tolmupilve saatel ei-tea-kust auto tahavaatepeeglisse ilmus, oli igal juhul tema. Suur. Must. Sarvedega.

Seni kui ta kappas kakssada meetrit tagapool, oli vaatepilt üllatav ja huvitav. Aga kui vahemaa kahanes – sest auklikud teeolud olid auto kahjuks ja piisoni kasuks –, tekkis paratamatult hirm. Mis siis saab, kui piison järele jõuab? Kas hakkab sarvedega punast värvi džiiibi plekki rammima? Yellowstone'i rahvusparkis Wyomingis polevat sugugi haruldane, kui piisonid

üleliia julgetele turistidele ja nende sõidukeile oma võimu näitavad.

Õnneks andis piison tempos järele ja keeras kõrvale enne, kui olukord liiga ohtlikuks kujunenuks. Õnneks, tõepoolest. Sest Caineville'i liiva- ja kruusateel, mis viis Capitol Reefi rahvusparkis Katedraali orgu (Cathedral Valley), polnuks abi kuskilt loota.

Katedraali org on paik, kuhu vähesed Utah' osariigi keskpaias asuva rahvusparki külastajad sõandavad seikluse teha. Esiteks nõuab sõit sinna kõrge põhja ja neljarattaveoga maasturit, sest jõuga tuleb läbida mitu pehme ja sügava liivaga kohta. Teiseks on ligi 30 km

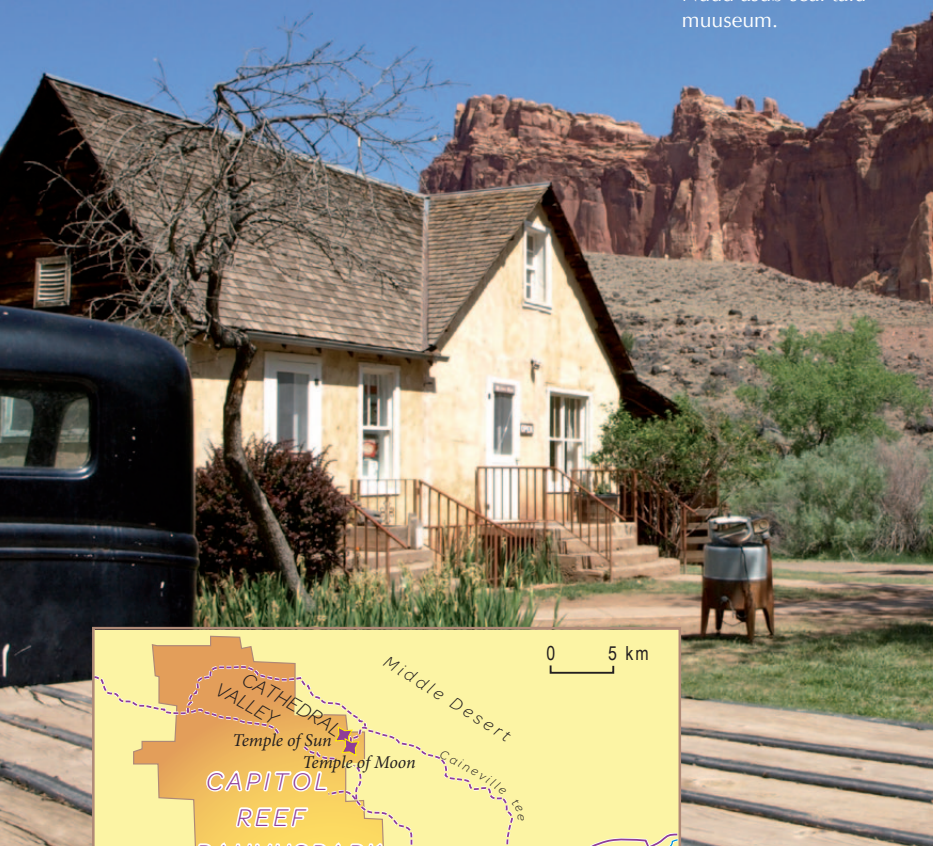
pikkusel teel pikad savised löigud, mis kuivanuna ähvardavad sõitjail sisikonna seest raputada, ent vihma järel muutuvad libedaks müllaks. Ehk läbimatuks.

Keset orgu kerkivad justkui maa seest kaks erkpunasest liivakivist koonusekujulist monoliiti, Temple of Sun ja Temple of Moon. Rohkem kui saja meetri kõrgused kallaknõlvadeta massiivid, sest tuul ja vesi kannavad lahtipudenevaid liivaterakesi mängeldes laiali, on vormitud justkui gooti ja egiptuse arhitektuurilt malli võttes.

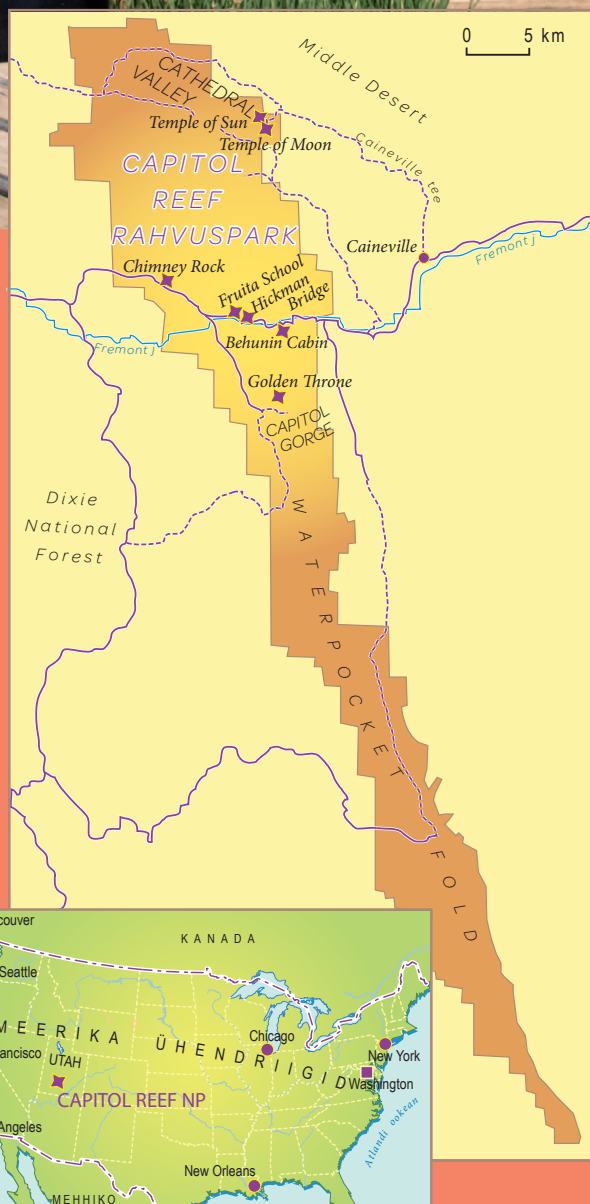
Orus, kus kauboid omal ajal karja ajasid – ja Päikese templit hoopis Lambavankriks kutsusid –, valitseb

24. maantee, ainus tee Capitol Reefi rahvusparki, rajati alles 1962. aastal.

Viimane mormooni pere lahkus rahvusparki alalt 1969. aastal, olles müünud oma talu rahvusparkide ametile. Nüüd asub seal talumuuseum.

Nelja kilomeetri pikkune teekond läbi Capitol Gorge'i on võrreldav lõbusõiduga Disney Worldis.

vaikuse ja mahajäetuse tunne. Justkui 160 miljonit aastat tagasi, mil siinseil tasandikel vaheldusid tõusud-mõõnad ning ladestasid siia liiva ja muda, millest hiljem tekkisidki hiidmonoliidid. Nüüd piisab üksiku kärbse lennust, et rahu ja vaikust häirida.

Katedraali orgu võiks sama hästi nimetada Imede oruks, sest paarsada meetrit Päikese templi "paraadfassaadist" on kerkinud maa seest justkui võlujool Klaasimägi (Glass Mountain). See pole teab mis suur – kõrgust vaevalt kolm-neli meetrit –, aga on ääretult kummaline, koosnedes kipsi sambakujulistest kiulistest kristallidest. Kuidas see siia sai? Põhjaveed, milles on lahustunud kips, tungisid läbi liivakivi, ning kips seejärel kristalliseerus.

Üksjagu müstilised on ka Savikivimi mäed, mis ääristavad Katedraali orgu kulgevat teed. Neil vahelduvad pruunid, hallid ja punakad kihid, millele päikesepeistel lisanduvad lillakad ja rohekad toonid. Savikivimi mäed on

mälestus juurajastust, kui muda, liiv, savi ja vulkaaniline tuhk kogunesid siinsetesse järvedesse ja soodesse.

Rahvuspark, mille teljeks on 160 km pikkune Veetasku kurru nimeline mäeahelik (Waterpocket Fold), pakub oma värviliste kivimikihtidega harukordset silmailu. Nii kõrgub läbi parki kulgeva 24. maantee ääres maapinnast 167 meetri kõrgusele tõusev Korstnakiivi (Chimney Rock), mille alus on punasest pehmest Moenkopi kivimist, tipp aga palju vastupidavamast kollakashallist Shinarumpi kivimist, mis särab päikesekiirte käes nagu kuldne kroon.

Kui keerata parki külaliskeskuse juures 20 km pikkusele Maalilisele tee (Scenic Drive) piki Veetasku kurru ahelikku, näeb madalamal punast Wingate'i ja kõrgemal, ligi 2000 meetrit üle merepinna, helehalli Navajo liivakivi. Erosiooni mõjul on Wingate'i kivist moodustunud teravate servade ja sakkidega kaljud, Navajo kivist aga ümarad kuplid.

Kui ootamatu kohtumine piisoniga arvestamata jätta, siis teisi põneva- maid elamusi pakuvad Capitol Reefi rahvuspargi südames kaks matka, üks autoga ja teine jalgsi.

Ohtlikud kitsused

Maaliline tee, mis muutub peagi pärast möödumist jämedate punaste sammaste ja kollaka krooniga Egiptuse templist kruusaseks, siseneb käänulisse Kapitoolumi neelu (Capitol Gorge). Siin-seal teatmikes on järgnevat 4 km pikkust teekonda võrreldud lõbusõitudega Disney Worldis. Ammusest kõrbeliivast moodustunud kaljudes haigutab arvukalt auke. Seinad on nii püstised, et iga häälsus kajab vastu. Pöörakute tagant vilksatab aeg-ajalt merepinnast ligi 2000 meetri kõrgusele küündiv Kuldne troon (Golden Throne), mille tipp päiksevalguses kuninglikult kiirgab.

Ehkki aastani 1962 vonkles peamine maantee läbi rahvuspargi just Kapi-

toolumi neelus, tuleb nüüd enamik sealsest maast jala läbida. Aga see on, mõistagi, ohtlik. Sildid hoiatavad vihmapiilvede kerkimise korral sügavale neelu sisenemast: ettevaatust, ülejutus! Pärast möödumist Pioneeride registri kaljust, millele karjakasvatavad ja kaevandustöötajad on enam kui 130 aasta vältel oma nime jäädvustanud, jõuab suurte looduse uuristatud süvenditeni, mis vihmavee ahnelt endasse koguvad, et saata veelkordne signaal teadvustamaks, kuivõrd riskantsesse paika olete sattunud.

Mormooni pioneeril Eliah Cutler Behuninil, kelle spartaliku majakese jäänuseid saab veel nüüdki 24. maantee serval uudistada, kulus 1882. aastal Kapitoolumi neelu läbimiseks hobukaarikuga tervelt kaheksa päeva. Seevastu 3,5 km pikkuse Suure uhtme (Grand Wash) põhjas matkates on kurd palju kiiremini läbitav, ehkki vihmaahvardusi tuleb siingi tõsiselt võtta.

Vihmavete metsikust jõust annab

tunnistust Suure uhtme põhi, mis meenutab laia kuivanud jõesängi, kust kõik suuremad kivid on minema pekstud. Kohe uhtme suudmes keerab märke kitsas rada, mis siksakitab 2,5 km ülespoole kanjoni servale Cassidy kaare juurde. Väidetavalt oli selle läheduses 19. sajandi lõpus varjanud ennast kurikuulus lindprii Butch Cassidy, kelle karjäär algas pangarööviga 1889. aastal Colorado mägilinnas Telluride'is. Cassidy viimane kambajõmm Wild Bunchi grupeeringust tabati nüüdse Capitol Reefi rahvuspargi idaosas 1900. aastal.

Põnev pärand

Kõige mitmekesisemate loodusvaadete matk viib piirkonna eluallikaks oleva käänulise, kuid kitsa ja madala Fremonti jõe äärest Hickmani loodusliku silla juurde. Ühe miili jooksul tõuseb rada 120 meetrit, ning arvestades, et õhutemperatuur küünib päikse all suviti 40 kraadini, tuleb tingimata

38 meetrit kõrge ja üle 40 meetri lai Hickmani sild.

1896. aastal mormoonide ehitatud ühe klassitoaga Fruita koolimaja.

pähe panna laia äärega kübar ja näppu võtta joogipudel. Madalate taimede ja mändide-kadakatega kaetud lagedal kõrgendikul, mida piiravad 180 miljoni aasta vanused kollakad Igikestvad mäed, võib näha laiail pilutatud musti kivimürakaid. Need on iidse vulkaanipurske laava jäänused. Mäenõlvadel jäävad omakorda silma arvukad augud, mida indiaanlased, kes elasid siinkandis ligi 600 aastat kuni 14. sajandi suure põuani, kasu-

tasid sahvritena – saagi hoidmiseks. Fremonti indiaanikultuurist on jõeäärsel kõrgel kaljul säilinud kaljujoonised, mille tähendus ja otstarve on aga nüüdsetele põlvede jätkuvalt mõistatus.

Liivakiviseinast tekkinud 38 meetrit kõrge ja üle 40 meetri lai Hickmani sild on saanud nime kohaliku elaniku Joseph Hickmani järgi, kes võitles 1920. aastatel koos Ephraim Pectoliga selle eest, et sinne piirkond kuuluta-

taks kaitsealaks. Nende unistus täitus aastal 1937, mil Kongress kuulutas Capitol Reefi rahvusmonumendiks. 1971. aastal sai rahvusmonumendist rahvuspark.

Hickmani silla alla viivalt rajalt näeb suuri heledaid liivakivist kupleid, mis meenutavad USA pealinnas Washingtonis Kapitooriumi mäel kõrguvat Kongressi hoonet. Nende kujust saab lõpuks aru, miks on see park saanud esmapilgul seletamatu nime Capitol Reef ehk Kapitooriumi kaljuahelik.

Kui Capitol Reefi kanjonid pakkusid ülemöödunud sajandi teisel poolel peidupaika paljudele Metsiku Lääne pangaröövlitele ja karjavarastele, lõi Fremonti jõe kallastele elama asunud väike, ligi kümnest perest koosnev mormoonide kogukond Fruita asula. Tänu pinnase osavale niisutamisele sai Fruita tuntuks oma viljapuaaodega, mille õunu, virsikuid ja kirsse saab noppida nüüdisajagi.

Imekaunis koolimaja

Jõe ääres leiab kõrgete punaste kaljude all ümbritsetuna rohelistest puudest tillukese, 1896. aastal mormoonide ehitatud ühe klassitoaga Fruita koolimaja. Ilmselt on see kaunima asukohaga koolimaju kogu Ameerikas.

Kõige rohkem õppis seal korraga 26 last, kes vanuse poolest jagunesid kaheksasse klassi. Õppetöö käis vaid talvel, muul ajal tegid lapsed maatööd. Läbi akna on tänini näha väikseid ühekohalisi koolipinke, laudpõrandat, tahvlit ja ahju – võib-olla ligilähedalt selt samas seisukorras, nagu need jäid 1941. aastal pärast kooli sulgemist.

Viimane mormooni pere, Giffordid, lahkus Fruitast 1969. aastal, olles müünud oma talu rahvusparkide ametile. Nüüd asub seal talumuuseum. 24. maantee ääres meenutab nende omaaegset idüllilist elu üksik neljarattaline puuvanker. Ma kahetseksin mormoonide asemel kohutavalt, et nii ilusast kohast mujale kolisin.

Meriton Hotels

14.02

**Sõbrapäeval 14. veebruaril
ootame sind pidulikule söömaajale**

**395
EEK**

Meriton Grand Conference & Spa hotellis. White Piano baaris (2 korrusel).

Uksed avatakse kell 15:00

Hind 395 EEK, Estravel Kuldkaardiga ja VIP Club kaardiga 350 EEK.

Hinnas sisaldub tervitusjook, rikkalik buffet laud.

Tapas baar - restoranis, Pikk 29 Tallinn

Restoran avatud 12 - 23

Hind 395 EEK, Estraveli Kuldkaardiga ja VIP Club kaardiga 350 EEK.

Hinnas sisaldub üllatus peakokalt, 3 käiguline hispaaniapärase menüü,
pokaal punast või valget majaveini.

Sõbrakuu majutuspakkumised

Meriton Old Town hotell ja Meriton Old Town Garden hotell. Hind: 899/999 EEK.

Paketis sisaldub: 1 öö majutust kahele romantilises toas,
toas ootavad teid maasikad vahukoorega ja vahuvein, vee- ja saunakeskuse ning
jõusaali kasutus Meriton Grand Conference & Spa hotellis 07:00-22:00,
hommikusöök, hiline väljaregistreerimine kuni 14:00

Meriton Grand Conference & Spa hotell. Hind: 1549 EEK.

Paketis sisaldub: 1 öö majutust kahele romantilises toas, toas ootavad teid
maasikad vahukoorega ja vahuvein, romantiline massaaživann kahele, vee- ja
saunakeskuse ning jõusaali kasutus 07:00-22:00, hommikusöök,
hiline väljaregistreerimine kuni 14:00

Tellimused: tel. 66 77 111 või reservations@meritonhotels.com
www.meritonhotels.com

Kindlasti on paljud Itaalia Vahemere-äärsetes paikades ringi reisides märganud helesinisel merel tohutu suuri mootor- või purjegahte. Elu-olust neil ebareaalsetel alustel kirjutab lähemalt kolm aastat luksusmasinatel teenistuses olnud eestlanna Hannela Nei, kes töötab nüüd reisikorraldaja ja -saatjana Prantsuse ja Itaalia Rivieral. Hooaeg Vahemerel algab märtsikuus, hetkel kestab see näiteks Kariibidel.

Superjahtidega Vahemerel

Tekst **HANNELA NEI**, Nice

Nii ulmeline laev? Kas see on tõesti jaht? Kõik on võimalik ja loomulikult juhul, kui ehitajatele annab tellimuse järjekordest Vene miljardär. Omanikuks Andrey Melnichenko ja vorm pärineb Philippe Starcki sulest.

Professionaalses keelekasutuses nimetatakse neid superjahtideks. Selle ühisnimetaja alla kuuluvad kõik eravalduses olevad või kommertsregistreeritud alused, mille pikkust rohkem kui 30 meetrit ja veepeelses osas kaks tekki. Maailma teadaolevalt suurim jaht (162 m) on Roman Abramovichi Eclipse.

Kas paneb imelaev meid unistama või tekitab küsimusi, mis küll pardal toimub, kes on puhkajad ja meeskond? Kätesaamatuna tundub ta aga kindlasti.

Hooaeg Vahemere jahinduses kes-

tab märtsist oktoobrini, ülejäänud kuudel kolib äri Kariibi mere saartele. Mõnigi laev ületab Atlandi ookeani omal jõul, aga mõned pannakse kargoalustele, et säästa mootoreid ja meeskonda väsitavast teekonnast. Nii viisi suudab laev kaasa teha mõlemad hooajad. On ka aluseid, mis jäävad Euroopa kodusadamasse, et meeskond saaks puhkust ja laeva tehnilise külje korrasoleku eest hoolt kantaks.

Liguuria maakonna pealinnas Genova asub Vahemere suurim kommertsadam, mis on koduks ka mitmele su-

perjahile. Genova asukoht on ideaalne, sest linnas asub rahvusvaheline lennujaam, mis on oluline nii jahiomanikule, tema külalistele kui ka meeskonnale, et vajadusel pardale tulla või sealt lahku- da oleks võimalikult lihtne.

Ka on Genova vaid tunni kaugusel Portofinost, mida peetakse kõige luksuslikumaks sadamaks Itaalia Rivieral. Superjahtidel puhkajate seltskonnas nimetatakse Portofinot kohaks, kus juuli- ja augustikuus lihtsalt peab kohal olema, et teised samasugused sind ikka märkaks.

On reisijaid, kes saavad naudinguga laevaahtris vahuveini limpsimisest ja õhtustamisest sadade kail jalutajate silme all. Kuulsale Itaalia moeloojale Roberto Cavallile on sellest aga ilmselgelt veel vähe. Nimelt on ta otsustanud jahi endanimeliseks ristida ja nime laeva tagumises osas suurejooneliselt eksponeerida.

Eeskiri näeb ette, et jahi sisenemisel sadamasse teatab kapten või esimene ohvitser sellest raadio teel, korrate kolm korda saabuva aluse nime. Kui eelmainitud laeva lähenemisest teatatakse, jääb mulje, justkui oleks tippdisainer nagu jumalapoeg võimeline mereteed pidi kohale kõndima.

Portofino sadamasse sisse sõites lummas lopsaka fauna rohkus, silma jäävad taimed (aaloed ja kaktused), mida eestlased on eelkõige harjunud aknalual potis nägema; puude varjus asuvad Itaalia klassikalised skulptuurid ning imeilusad uhked villad. Viimaseid on nii hästi kui võimalik

üritatud rohelusse ära peita.

Portofino ümbrus, nii maismaa kui meri, on looduskaitse all, kuuludes Parco Naturale Regionale di Portofino koosseisu. Seetõttu leiab just siit Itaalia ruutmeetri hinnalt kalleima kinnisvara, muuhulgas ka peaminister Silvio Berlusconi suveresidentsi, ning jahil puhkajate käest on seetõttu põhjust ankrud allalaskmise eest kopsakat tasu küsida.

Küllastajaile on avatud Itaalia rahvuslike monumentide nimistusse kuuluv La Cervara benediktiinide klooster ja seda ümbritsev klassikaline Itaalia aed; võimalik on käia ka maailma parima vaatega vangitornis, kus Prantsuse kuningas François I 1525. aastal kinni istus, kui oli hispaanlaste käest Pavia all lüüa saanud.

Lõuna poole seilates leiame Elba saare, mis on Toscana saarestiku suurim. Superjahtide vastuvõtmiseks on kohandatud põhjakaldal asuv Portoferraio sadam. Linnas asub kaks

Hannela Net

PARIMA HINNAGA PUHKUSEREISID MÜÜGIL TOURESTIL!

- ☀️ **Antalya** edasi tagasi lend 4990.- messihind **3990.-**
- ☀️ **Kemer 3*** kõik hinnas 7990.- messihind **4990.-**
- ☀️ **Amara Club Marine 5*** ultra kõik hinnas 12 990.- messihind **9990.-**
- ☀️ **Bodrum 3*** BB 7590.- messihind **5990.-**
- ☀️ **Marmaris 3*** BB 7590.- messihind **5490.-**

- ☀️ **Kreetaa saar 3*** BB 7990.- messihind **4990.-**
- ☀️ **Korfu saar 3*** BB 8590.- messihind **5990.-**

Tere tulemast puhkama meiega!

WWW.TEZTOUR.EE

TEZ
tour

NUMBER 1 REISIKORRALDAJA

Hannela Nei

Vaade Palazzina dei Mulini'le ja aiale.

villat, Palazzina dei Mulini ja Villa di San Martino, mis olid Napoleon Bonaparte`i residentsideks 1814. aastal eksiilis viibimise aegu.

Augustikuus leiame siit eest Itaalia turistid ja igapäevase mõnusa sumiseva külaelu. Jahi pardal töötaval kokal, kes vähemalt kolm korda päevas peab nii külaliste kui meeskonna kõhutaitmise eest hoolt kandma, on lihtne

varahommikuselt turult kohalikke äsja püütud mereande leida.

Võiks ju arvata, et küllap superjahi peakokal on lihtne kohalikest värsketest hooajalistest produktidest külalisi hellitavaid roogi valmistada. Kui ta aga peab arvestama kümne inimese erinevate dieetide, religioonide ja ajavahega, siis tuleb välja, et ainult suurepärase leemekulbi liigutamise oskus pole piisav, et ametis kaua vastu pidada. Kui ta aga kõigega edukalt hakkama saab, tõstab laevakokk end kõrgeimasse staatusesse ja siis jääb teistel üle loota vaid tema hea tuju peale, et kõht täidetud saaks.

Oi, unustasin meeskonnaliikmete erinevad toitumisharjumused. Sellest kirjutades võiksin täita terveid lehekülgi sellega, kui erinevaid toite võib leida hommikusöögilaualt sõltuvalt meie vanusest, päritolumaast/kontinendist, usust või kodustest harjumustest. Tihemini kuulengi kokki nurisemas, et keerulisem on rahuldada kolleegide soove kui nende omi, kes

puhkuse eest keskmiselt 25 000 eurot päevas välja käivad.

Elba saare restoranides on hinnatud eelroog värskelt keedetud ja kohalikus oliiviõlis, petersellis ja sidrunis marineeritud kaheksajalg, mida serveeritakse külma kuubikuteks lõigatud keedetud kartuliga. Enamik kohtadest pakub ka kuivatatud, suitsutatud ja soolatud tursast tehtud rooga *baccala*'t.

Sibulast, tomatikonsentraadist, valgest veinist, mustadest oliividest, maitserohelisest ja punasest piprast valmistatud kastmes serveeritakse kala kartulitega. Ideaalselt sobib see roog mitte väga intensiivse punase veini või tugeva *rosato*'ga.

Üks jahipuhkuse suurimaid eeliseid on 24 tundi klientide teenistuses olev meeskond, samuti see, et alus viib kokkuleppel kapteniga ja ilmastikulisid silmas pidades teid sinna, kuhu tavapuhkaja regulaarlinide puudumise tõttu iial ei satu. Üks sellistest on Giglio saar samas arhipelaagis.

Elba saare kalamees saabub merelt värskelt kaheksajalaga.

ME TEGIME TOPELT.

Ballantine's Finest – parim standardseguviski aastail 2009 ja 2010

Ballantine's Finest jättis viskiekspertidele Jim Murray'le niivõrd hea mulje, et ta tõstis seda oma viskipiiblis taas esile. Juba teist aastat järjest nimetab Jim meie Ballantine's Finest viskit ainulaadse ja tasakaalustatud maitse eest parimaks šoti standardkategooria seguviskiks. "Soovitan kogeda selle oma ala tippviskimeistri tööd," ütleb Jim. See on väga suur tunnustus. Aga meie jaoks ei tule see üllatuseks. Nagu ka Teile, kui meie viskit proovite.

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Ballantine's
LEAVE AN IMPRESSION

Selline vaade
– peaaegu et
piltpostkaart
– paistis François I
vangitornist.

Hanna Nei

Võimalik, et maailma kauneim superjaht. Omanik ei pidanud selle saamiseks raha kulutama. Sõber kinkis. Sõbra eesnimi on Roman ja talle kuulub jalgpallimeeskond, mille nimi algab C-tähega.

Kuna Gigliol erilised vaatamisväärsused puuduvad, pole ta massituristidele atraktiivne. Siin võib leida aga läbipaistva veega rahulikke kohti, kus ankrusse heita ja näiteks sukeldumist või veeuusatamist harrastada. Kõige kutsuvad rannad on kahe kilomeetri pikkune Campese rand või Caldana ja Alberi lahes asuvad liivaribad, kuhu ei saa peale privaatpaadi mitte millegagi.

Superjahte üüritakse kas perekonna- või sõprade ringis puhkamiseks, kuid ka puhtalt ärilisel eesmärgil, kui sadamast üldse merele ei mindagi, vaid laev muutub luksushotelliks messidel ja konverentsidel osalejatele. Firmsid üüriavad neid ka töötajaid mo-

tiveerivate innustusreiside jaoks.

Juhtub ka, et reisijate hulgas on algajaid merelkäijaid, kelle kas keegi on kaasa kutsunud või kellele ilusa läikpaberile trükitud kataloogi abil on suudetud müüa piltpostkaardielamust töötav puhkus. Oma tööd mitte valdav rendiagent on unustanud mainida, et elu käib ikkagi merel, kus lained võivad üle parda soolast vett visata ja merehaigus kimbutada. Ka ei ole sadamasse sisenemisel ja sealt väljumisel võimalik viis minutit maasikadaiquiri't tellida, sest ohutusnõuded näevad ette kogu meeskonna laevatekil olekut ja jahi vendritega kaitsmist.

Külaliste turvalisuse ja heaolu eest

hoolitseb meeskond, mille suurus oleneb jahi suurusest. Sellest tulenevalt on suurematel jahtidel ka kõrgem teeninduse kvaliteet. Raudne reegel on see, et meeskond ei ütle "ei" ühelegi kliendi nõudmisele, ka sellistele mitte, kui on vaja ankrusolemise kohta muuta, kuna saja meetri kaugusel on vesi sinisem, või kui klient soovib sõita punkti, kust ta saaks fotoaparaadiga teha täpselt sellise ülevõtte, mis on eelnenud linnajalutuskäigult soetatud postkaardi peal.

Esmapilgul võivad säärased nõudmised meeskonnale täiesti jaburad tunduda, kuid eks see olegi teatud klientuuri luksus, mida ainult nemad endale lubada võivad. Kui jahiomani või -rentija on juba mitmendat korda pikemat aega pardal, siis tekib vastastikune usaldus, mis viib ka kõige jahmatavate veidrustega harjumise ja nende aktsepteerimiseni. Seda nimetatakse personali teeninduseks ja see nõuab ülimalt diskreetsust.

Kõik nõudmised, enne kui need rahuldatakse, peavad olema kooskõlas turvalisusnõuete ja ilmastikutingimustega. On piasjasu, mida superjahtide klientuur vahel ära suudab unustada – meeskonna võimuses ei ole päikest pilve tagant välja tuua või lainete kõrgust ja tugevust vähendada. Kuid nad kindlasti teeks seda, kui vaid suudaks, et tagada reisijatele saajaprotsendiliselt õnnestunud ja täiuslik puhkus!

Dani3315 | Dreamstime.com

estravel

Rendi villa ja ole oma puhkuse peremees!

Villa, suvila või apartemendi rent on ideaalne võimalus mõnusa puhkuse veetmiseks. Saad olla iseenda peremees ning tunda end osakesena kohalikust elust ja kultuurist. Pakume rentimiseks laias valikus villasid Itaalias, Kreekas, Mauritiusel ja Marokos.

24h reisiabi 626 6266
estravel@estravel.ee
www.estravel.ee

Arezzo, Toscana

Suvemaja 4 inimesele Itaalias
Hind alates **8100 kr**

Lorgues, Cote d'Azur

Villa 10 inimesele Prantsusmaal
Hind alates **15 950 kr**

Kroussonas, Kreeta

Suvemaja 4 inimesele Kreekas
Hind alates **7350 kr**

L'Escala, Costa Brava

Villa 6 inimesele Hispaanias
Hind alates **8960 kr**

Hind sisaldab majutust 7 ööks.

EOK PARTNER

vancouver 2010
OFFICIAL TICKET AGENT

Rongiga mööda Inglismaad

Isaks tavapärasele ühe suuna ja edasi-tagasipiletitele on rongide maailmas saadaval kasulik ja mitmekülgne piletitüüp – rongipass. Need kehtivad kindlas piirkonnas määratud aja jooksul ning kui sõitmist on ette näha rohkem kui kaks korda, tuleb hind ka kordi soodsam tavahinnaga piletitest.

Suurbritannias võimaldavad kohaliku rongivõrgustiku imelist piiranguteta kasutamist harrastada BritRail'i passid.

Mõistlik on kasutada rongipassi, kui ööbida Londonis ning teha väljasõite suurlinna lähemas raadiuses asuvatesse kaunitesse paikadesse, et avastada Inglismaa tõelist nägu ja hinge.

Selleks sobiks BritRail London Plus pass,

millega saab reisida näiteks sellistesse kohtadesse nagu Canterbury, Cambridge, Oxford, Bath, Brighton, Bristol, Dover, Poole, Greenwich, Hastings, Salisbury, Winchester jne.

London Plus pass kehtib reisimiseks kaheks või neljaks päevaks kaheksapäevase perioodi jooksul (hinnad vastavalt 1560 kr ja 2500 kr) või seitsmeks päevaks 15-päevase perioodi jooksul (hind 2960 kr). Kuupäevad ei pea olema järjestikused.

Kaugemale sõita soovijaile sobib BritRail England pass. Sellega saab piiranguteta sõita kõikjal üle Inglismaa.

Passe on saadaval kahte tüüpi. Flexipassiga saab sõita vabalt valitud kaks, neli, kaheksa

või 15 päeva ühe kuu jooksul.

Consecutive-passiga tuleb sõita järjestikustel kuupäevadel ning see on ka Flexipassist pisut soodsam – kahel päeval saab piiramatu sõita rongidega 1200 kr eest, samal ajal kui Consecutive-pass kahel päeval maksab 1500 krooni.

Kui plaanitav reis on aga veel pikem ning vaja külastada ka Šotimaad või Walesi, tuleb appi Britrail Pass, mis on samuti saadaval nii *flexi*- kui *consecutive*-versioonis.

Kõik rongipassid lubavad alati sõita ka lennujaama ekspressrongidega (Heathrow Express, Gatwick Express, Stansted Express jt), mis tagavad mugava ja kiire otseühenduse kesklinnaga.

Eden Project

Tehiskliimaga hiilgusuured mullid keset Cornwalli maastikku mõjuvad kui tulnukate katse Inglismaal kanda kinnitada. Ulmelistest vormidest moodustuvates kahes kasvuhoones (maailma suurimad) elavad siiski vaid taimed – ühes lopsakas troopiline eksootika, teises mõnevõrra tuttavam vahe-merelise kliima taimestik. Huvipakkuv nii taime- kui arhitektuurisõbrale, kõikvõimalikest rohelistest rääkimata. Sõit Londonist St. Austelli ja sealt bussiga edasi on natuke pikk, kuid miks mitte teha vahepeatust Bathis, kus ka ööbida?

Britannoview / James McCormic

Ei-ei, siit ei tule haaravat reportaaži, vaid lihtsalt meeldetuletus, et rongid on lahedad. Ja me ei mõtle tingimata nostalgilist sõitu Tartust Pekingisse, vaid midagi tavatumat – miks mitte seigelda rongiga nädalake udusel Inglismaal? Tutvustame nende rongipasside süsteemi ja anname maitse suhu paari soovitusega.

RONGIGA INGLISMAAL

Valgehobusemägi

Mitte Järvemaal, vaid Oxfordshire's. Stonehenge on küll kuulus, ent iidsetest aegadest pärinevaid mõistatuslikke kohti on Inglismaal üksjagu – näiteks hiidfiguurid mäekülgedel. Uffingtoni valge hobune on neist kummalistest joonistustest vanim ja küllap ka kauneim. Kes ja miks ta tegi? Legende jagub Pühast Jürist Saksi kuningateni, ent tõde jääbki mõistatuseks.

Britannoview / James McCormic

Bath Tourism Plus / Colin Hawkins

Bath Tourism Plus / Colin Hawkins

Bath

Võluv linnake, mille nimigi viitab kümbustraditsioonidele. Britannia ainsad kuumaveeallikad meelitasid siia rahvast juba Rooma riigile eelnenud aegadel. Tänapäevaks suurimaks vaatamisväärsuseks ongi Rooma-aegne kümbula, kus ujuda sai paraku viimati 1970ndate lõpus. Muudes väärika ajalooa, ent mitte just päris muinasaegsetes spaades saab kuuma allikavett nautida tänaseni. Muide, Stonehenge asub Bathist tunniajase sõidu kaugusel.

Ülikoolilinnad

Oxfordshire'i keskuseks on loomulikult tuntud ülikoolilinn. Enamasti tuleb turist siia nautima seda erilist vaimu ja miljööd, mis tekib tahes-tahtmata, kui pool linna elanikest on pühendanud end vaimu harimisele. Miljöö materiaalsem pool on muidugi väga uhke – sajandite vältel kerkinud ülikoolihooned pärineksid justkui muinajutust.

Kui Oxfordi vaimsus närvidel hakkab käima, leiab lähedusest Bicester Village'i, outlet-kaubanduse keskuse, kus võib poodlemiseks varuda rahulikult terve päeva.

Oxfordile on alati alternatiiviks Cambridge, rivaliteet nende kahe ülikooli ja ülikoolilinna vahel sai alguse juba 13. sajandil, kui osa Oxfordi õpetlastest oma kodulinnast lahkus ja uue ülikooli asutas. Lisaks kolledžites uitamisele (kohati tasuline) leiab rändaja linna pealt ridamisi mõnusaid ajaveetmiskohti, näiteks õdusaid kohvikuid.

Asi, mida ülikoolilinnades tasuks proovida, on *punting* – pika teibaga liigutatava paatidega rändamine kohalikel kanali- ja jõemaastikel.

Yudis Anzar

Kultuur ja ajalugu Avoni jõe ääres

Mis on *upon Avon*? Stratford muidugi, Shakespeare'i sünnilinn, kus turistiderohkus kipub natuke kohaliku elu varjutama, ent pakub ometi meeldiva sissevaate ühe kirjanduse suurnime tausta. Linnaga tutvunud, ei üllatu vist keegi, kui kuuleb, et Shakespeare'i näidendite autorsust on korduvalt kahtluse alla seatud.

Aga mine sa tea, ega see pole ju paha linnake, kui siinsetel tänavatel uitas lapsena üks tänaseid kuulsamaid kokki Gordon Ramsay.

Warwickshire's asub ka üks külastamistväärt loss. Warwick Castle'i rajajaks oli William Vallutaja ning vanust on sel nõnda pea tuhat aastat. Hilisematel aegadel on lossi aina võimsamaks ehitatud ja mõni ime siis, et seda loetakse üheks kümnest olulisemast ajaloolisest vaatamisväärsusest Britannias. Külalistele pakutakse etendusi, tutvumist maailma võimsaima kiviheitmasina, kummituste ning muidugi põneva lossi enesega.

Caril Johnson | Dreamstime.com

Windsor

Koolimiljööd ja losse leiab siiski Londonile lähemaltki, sõltuvalt rongijaamast, kust teele asutakse, poole kuni kolmveerandtunnise rongisõidu kauguselt. Killuke briti hariduse ajalugu ja väarikat tänapäeva asetseb kuningliku perekonna suurima lossi Windsor Castle'i vahetus läheduses – reisil leiab siit eest legendaarse Etoni kolledži.

Loomulikult on siin põhiliseks ning tegelikult kogu Britannia üheks populaarseimaks vaatamisväärsuseks loss ühes pargiga, on ju tegu maailma vanima järjepidevalt asustatud olnud lossiga. On hetki, mil siin võib silmata ka kuninglikku perekonda.

Russwitherington | Dreamstime.com

Hobuvõidusõidud Ascotis

Siin kuninganna mail leidub veel muudki põnevat. Näiteks Ascot Racecourse, kuninglike (ratsa)võiduajamiste toimumiskoht. Pole paha mõte sättida reis ajale, mil seal mõni võiduajamine toimub.

Põnev kogemus on kindlustatud, ent kui soovite olla stiilsemate spordihuviliste seas, võib ainuüksi kübarale kuluda terve reisi eelarve.

Britanonview

Nädalalõpumiljöö Brightonis

Lõpetuseks. Kui londonlane mõtleb nädalalõpuväljasõidule ja astub rongi, siis suure tõenäosusega on ta asunud teele Brightonisse, mis on saareriigi olulisim rannakuurort. Ehk isegi mitte nii ranna- kui just jõude- ja ööelu keskusena tiksub Brighton oma argimuredest võõras rutiinis viisil, millele brittide jaoks ei leidu asendajat ei kodumaal ega kaugemal. Randadelt merre sirutuvad kaid, regendiajastust pärinev maaliline kuninglik paviljon, maailma vanim elektritramm ning muidugi söögi-, joogi- ja pekohad said juba 19. sajandil sedavõrd kuulsaks, et ameeriklaste Brighton Beach New Yorgiski sai selle linnakese järgi nime. Tänapäevane elu on siin muidugi veel värvikam ja hoogsam kui toona.

GOSPA

GEORG OTS SPA HOTELL

Meie armastame nii suuri
kui ka väikeseid
spaa-sõpru!

Veebruari
lõpuni
kõigile koos
perega
GOSPA-d
külastavatele
kuni 12-aastas-
tele lastele
lastemenüüs olevad
toidud ja ööbimine TASUTA.

Kahekohaline tuba
koos lasteprogrammiga
alates 790 krooni.

Lahedama lapsepõlve nimel!

www.gospa.ee

Peen reisija Johannes Wientjes

Moetööstur ja rõivaärimees, Tallinnas Kolme Õe hotelli ja Fashion Palace'i omanik Johannes Wientjes räägib oma reisieelistustest.

Nädalaks või kuuks?

Kindlasti nädalaks. Eelistan lühikesi puhkuseid ja reise. Pikemad puhkused on liig mis liig. Juhul kui reis on pikem kui üks nädal, muutun vahel närviliseks.

Mille järgi valid hotelli?

Number üks ja kõige olulisem on teenindus. Teiseks, eelistan pigem vanamoodsaid, mitte modernseid hotelle, suurte tubadega. Kolmandaks, kindlasti peaksid hotellis olema sportimisvõimalused. Neljandaks, suurepärase hommikusöök – see on kõige tähtsam söögikord, mis annab tervele päevale alguse.

Michelini tärnid või kiirtoit?

Siin ei ole küsimustki. Michelin.

Ooper või ööklubi?

Kõik oleneb olukorrast ja seltskonnast, sest mulle meeldivad mõlemad. Juhul kui reisin noorema seltskonnaga, kes näiteks Monte Carlos olles teeb ettepaneku minna ööklubisse Jimmy'z, siis lähen sinna väga hea meelega. Ooperi külastamine aga on minu puhul seotud pigem planeerimisega: näiteks kui minnakse reisile just konkreetse plaaniga külastada mõnda ooperietendust. Klubbisse minek on pigem spontaanne.

Reisibüroo või netipood?

Kõik oleneb ajast. Õnneks mul on väga head töötajad, kes alati aitavad reise planeerida, pileteid broneerida ja kui vaja on, kõike ümber korraldada, seega ei pea ma väga pead murdma selliste asjade pärast ja saan rahulikult ärile pühenduda.

Rong, lennuk või jalgratas?

Jalgratas (naerab), olen siiski suur spordimees. Pikematel reisidel aga eelistan otse loomulikult lennukit.

GPS või atlas?

GPS.

Seljakott või kolm kohvrit?

Kolm kohvrit. See tagab selle, et reisil olles olen valmis igasugusteks

ootamatuteks koosviibimisteks jms, ning kolme kohvri puhul on tunne, et on asjad ka rohkem organiseeritud. Ja loomulikult ei saa häid Kitoni ülikondi seljakotiga vedada, hea ülikond on aga mu äris vajalik tööriist ja tähtis osa mu firmade mainest. Olles luksuskaubamärkide müüja, ei saa ma endale lubada olla kortsus ülikonnaga.

Muuseum või park?

Meeldivad mõlemad. Muuseumi puhul oleneb kõik sellest, millise muuseumiga on tegemist, ning oluline on ka see, et ma ei pea pikkades järjekordades seisma.

Kõige alahinnatum paik?

Tallinn, Eesti loomulikult! Unikaalne linn, palju võimalusi, puhas loodus ja rikas ajalugu. Tõeline Eesti talv on kindlasti suur trump! Mitmed mu sõbrad-tuttavad, kes on Tallinnasse talvel sattunud, on nn tõelist talve kiitnud. Siin on ka ilusad suved ning head restoranid. Mida veel oleks vaja heaks puh-

kuseks ja meeldivateks reisimuljeteks?

Igal juhul väldid?

Püüan vältida seda kogemust, mis on minuga paar korda juhtunud. Lend Hongkongi varahommikul, koosolek Hongkongis kell 10:00 ja kell 11:00 tagasilend Euroopasse. Kuigi aeg-ajalt nõuab äri, et paari päeva jooksul tuleb lennata ühest maailma otsast teise, näiteks Jaapanist Ameerikasse, ja järgmisel päeval pean juba olema Moskvas või Milanos.

Jääb järgmisse ellu?

Purjetamine Hoorni neemel (Cape Horn) Lõuna-Ameerikas. Seal on kogu aeg tormid, mistõttu peetakse seda kõige ohtlikumaks kohaks, mis teeb selle mu jaoks äärmiselt põnevaks. Meremeeste jaoks on seal seilata suutnud inimene kuningas. Ja olen ju hollandlane, seega mitte ainult kaupmees, vaid oma hinges tõeline meremees. Olen muide Hollandi mereväes teeninud.

Abikaasa ja sõpradega Jaapanis reisil.

ALBION REISID

Telefon 445 6009, albion@albion.ee

Reisikalender 2010/11

TAIWAN

06-19.04 Reisijuht MÄRT LÄÄNEMETS

NEPAAL

14.03-29.03 Reisijuht ARGO SCHNEIDER

03.11-17.11 Reisijuht ÜLO MATTHEUS

HIINA

Lõuna-Hiina imeline loodus

05.04-20.04 Reisijuht TAIVO KOPPEL

AMAZONASE JÕEL

09.04-23.04 Reisijuht HENDRIK RELVE

22.04-09.05 Reisijuht INDREK PARK

TIIBET

03.05-17.05 Reisijuht TAIVO KOPPEL

JAAPAN

11.05-23.05 Reisijuht ARGO SCHNEIDER

MADAGASKAR

01.09-21.09 Giid MATI KAAL, reisijuht LEMBE ALLIK

LÕUNA-AAAFRIKA

13.09-23.09 Reisijuht TAIVO KOPPEL

18.10-03.11 Reisijuht TAIVO KOPPEL

BHUTAN

07.09-23.09 Reisijuht MARTTI KALDA

JEEMEN

29.09-10.10 Reisijuht TAIVO KOPPEL

LÄÄNE-PAAPUA

Ekspeditsioon korowai hõimu juurde

11.10-31.10 Reisijuhid HENDRIK RELVE ja ARGOSCHNEIDER

MALI-BURKINO FASO

11.11-26.11 Reisijuht TAIVO KOPPEL

BOTSWANA-ZIMBABWE-ZAMBIA

23.11-06.12 Giid ALEKSEITUROVSKI ja reisijuht LEMBE ALLIK

BIRMA

03.12-18.12 Reisijuht MÄRT LÄÄNEMETS

UUS-MEREMAA JA OKEAANIA

03.01.- 20.01.2011 Giid JAAN KAPLINSKI ja reisijuht LEMBE ALLIK

UGANDA-RWANDA-BURUNDI

05.01-21.01.2011 Reisijuht TAIVO KOPPEL

KONGO

Aafrika suurim ürgmets ja gorillad

01.02-21.02.2011 Reisijuhid HENDRIK RELVE ja ARGOSCHNEIDER

FILIPIINID

02.02-17.02.2011 Reisijuht TAIVO KOPPEL

COLOMBIA

04.03-21.03.2011 Reisijuht TAIVO KOPPEL

BRASILIA ja AMAZONASE JÕEL

05.04-20.04.2011 Reisijuht TAIVO KOPPEL

Reisid maailma äärele!

Reisikirjeldused aadressil:
www.albion.ee

Piraadi- gurmee

Karl-Kristjan Nigesen ja Tanel Eigi jätsid eelarvamused turistilöksust koju, võtsid südame rindu ja külastasid Beerhouse'i juures tegutsevat gurmeerestorani Korsaar. Ei pettunud, kaugel sellest.

Tekst ja pildid **KARL-KRISTJAN NIGESIN**

Korsaar on meie restoranimaastikku ilmestanud juba pea poolteist aastat. Silma olid jäänud lopsakas interjäär, mis meenutas pigem piraadifilmide järellaines valminud teemaparki, ja eksootilised road. Kokku jättis kõik mulje kohast, mis üritab kliendile efektimalakaga vastu pead anda ning raha röövida, pööramata tähelepanu toidu kvaliteedile. Tihtipeale päästavad eelarvamused meid mõnestki halvast valikust, eks ole? Vahel hoiavad paraku ka heast osa saamast.

Auhinnatud köök

Hiljuti võitis Beerhouse'i ja Korsaaari kureeriv kokk Dmitri Rooz väarika kokanduskonkursi Bocuse d'Or'i kohaliku finaali. Ettekujutus Raeköögist ja Korsaarist kui vaid turistilöksust hakkas pragunema. Tõsi, juba varem oli teada, et üks Eesti paremaid õllesid tuleb just tollest majast, aga mis see õlu siis niiväga ikka on.

Asja juurde. Dmitri Rooz ei ole siiski mitte Korsaaari peakokk, vaid kogu maja oma. Osaleb menüü koostamisel ja pakub ideid, ent siin köögis ja täna juhatab vägesid Rudolf Visnapuu. Temaga vesteldes selgub, et mitte vähemolulised pole ka teised köögis

toimetavad inimesed – söögid on eelkõige kollektiivne looming ning annet seal majas jagub. Lõpuks on ju restoranil ka omanikud, kellest moodustub esmane testirühm, ning nendegi maitse pole vähetähtis.

Võtame Estravelleris varemgi toiduga ja veinialast nõu jaganud Tanel Eigiga vine.ee-st kohad laua taga sisse ja asume menüüd uurima. Meil on kaks põhimõttelist valikut – kas soodne kolmekäiguline Korsaari lõuna, mis maksab 250 krooni, või siis põhjalikum süvenemine menüüsse, kus ootavad juba kopsakamate hindadega road. Et Andrus Laaniste Eesti Peakokkade Ühendusest on Tanelile nädalapäevade lõikes erinevat lõunamenüüd kiitnud, vajab see proovimist. Teise lõuna paneme kokku peakoka abiga, kuulates tema soovitusi ning neid kohati personaalse uudishimu ajel eirates.

Eelroogadeks tuleb ühele poole lauda lõunamenüüst spargli kreemsupp vanilli-piimavahuga ning teisele poole võiga praetud kammkarbid sushi-riisiga (200 kr). Sparglisupp on kena vaadata ja maitseb hästi, soola on ehk meie maitsele natuke liiast. Tunneme rõõmu paarist sparglikillust supis, mis lisavad niigi klaarile sparglimaitsele ka killukese tekstuuri.

Kammkarbid on iseäranis toredad – ei ole tuimaks praetud, nagu seda vahel juhtub, ning *sushi*-riisi hapukus toetab võiga valmistatud kammkarpi-de magusat nüanssi iseäranis kaunit. Riis on serveeritud kapsalehes. Ilus.

Küsi peakokalt

Korsaar on üks neist restoranidest, kus peakokk suhtleb külalisega lauas ja annab talle nõu, külaline omakorda saab muljed vahetult edastada. Kiidan eelrooga ja mainin, et sarnast riisiga lahendust on varem pakunud Dominic, ent seal oli riis magusapoolne ja tervik tüütult lääge. Kodus avastan tausta uurides ehmatusega, et lugupeetud peakokk on olnud varem tegev just Dominicis. Noh, Korsaaril proovitud maitsekooslus oli küll ekstraklassist.

Vaatame, et ruumi jagub, ja tellime vahele veel ühe eelroa – kolme kala (või-, tuuni- ja mõõkkala) fileelaastud, roa nime taga aimdub *carpaccio*. Tegelikult on *carpaccio* väga tinglikuks terminiks muutunud ning eesti keeles see sõna just väga paljudega ei kõnele. Sõna “laastud” kirjeldab rooga hästi.

Lauale tuuakse laavakivil serveeritud skulpturaalne kuhjake, mida kaunistab vormist lähtuvalt tinglikult

kaaviariks nimetatud garneering – sidruni- ja sojakuulikesed. See roog on *fusion* parimal võimalikul moel, natuke *sashimi*'t ja natuke *carpaccio*'t, Jaapan ulatab käe Euroopale ilma liigse pealetükkivuseta.

Sidruni- ja sojakaaviar ergastab kalade erinevaid maitseid senikogemata viisil. Uurime kokalt, kuidas ta neid kuulikesi teeb. Üldjoontes saame teada, aga lõplikud nüansid jäävad ikka kõõgi saladuseks. Teile ei räägi, küsige kokalt ise, temaga on tore suhelda ja ei tahaks seda rõõmu röövida.

Lisaks kuuleme loo sellest, kuidas kokahärrale koolis keemia ei meeldinud ning kuidas nüüd, kus molekulaarne gastronoomia nii popiks on saanud, on toidu valmistamisel aset leidvad keemilised protsessid ühtäkki huvitavaks muutunud. See on siiski rohkem peatselt paariks aastaks üksed sulgeva El Bulli teema, kaaviar Korsaaril ei olevatki nii keeruline. Roog on suurepärase ja 130 krooni sellise täiuse eest on enam kui mõistlik.

Väike virgutus

Põhiroa eel palume kokal virgutada maitsemeelt värskendusrooga, milleks leidub arbuusisorbee granadilliga. Õrna koorega valmistatud sorbee sobivus

granadilli krõmpsuvate seemnete ja veidi mõrkja maitsega on vaimustav. Sedavõrd, et ma vist ei suuda jätta hõrku rooga kopeerimata niipea, kui suvega ärakurnatud kodune jäätisemasin taas korda saab.

Kummardan andekspaluvalt Korsaaari ees ja tunnistan, et nii efektselt ja nutikalt ma seda serverima ei hakka. Filmilike eriefektidega sorbee, millega on kaasas autonoomne jahutussüsteem. Vägev!

Põhiroaks tuleb lõunamenüüst koorene *fettuccine* seepiakalmaariga – must pasta, kalmaar ning seda valvamas pisike kaheksajalg, maitse jälle suurepärase. Natuke harjumatu jookseb ka siit roast läbi võimaitse. Kasutab ju Itaalia köök rasvainera eelkõige oliiviõli, ent tegelikult pole see sugugi esimene kord, kus selgub, et itaaliamaiseid maitseid saab teinekord natuke kohendada. Eks nad saapamaa põhjaosas kasutavad ka võid vahel. Niisiis, Korsaar *versus* itaallased, 1:0 Korsaaari kasuks.

Teise põhiroana valime merikuradifilee, saatjaks sama pasta ning šampanja-vanillikaste. Lisaks midagi kuskussist (keegi nimetas neid knee-

lideks), mis oli toonitud seepiaga ja maitstes suurepäraselt. Menüüs on mainitud, et filee on “üle küpsetatud”. Ärge ehmuge, tegelikult on väga parajalt küpsetatud.

Kastme ja kala sobivus oli suurepärase. Merikurat on maitsev valge kala, liha meenutab ehk natuke turska, ent on nüansirikkam, tekstuuris ka põnevam. Hirmus kallis kala, eriti muidugi Eestis, aga mõõdukamal moel ka mujal. Vähemalt selle kala näitel võib küll öelda, et Korsaaari eksootilised mereannid on tõepoolest heas kvaliteedis.

Väikese mere mured

Kokk kurdab, et siinkohal ei ole kõrge hind mitte kasumijanu, vaid paratamatus, katsu sa sellise baashinnaga kiiresti riknevate mereandide valikut kõõgis hoida. Lisab küll, et ega nad kogu aeg ei suuda ka, kui ikka saab otsa, siis on otsas, kuni uus kaup saabub, külmutamisega nad tooraineid ei devalveeri.

Mereandidega on meil Eestis nagu on ja eks seegi ole rõõm, kui “suurest sinisest” eemal keegi neid adekvaatses kvaliteedis üldse pakkuda suudab – olgu siis pealegi kallilt. Samas pole

näiteks Londonis 30-eurone põhiroog sugugi nii imelik nähtus.

Ah jaa – kaste. Ka siin leidis üks maitseüanss, mis Korsaaari teistelegi roogadele iseloomulik. Örn koore ja või foon, mis kergelt iirist meenutab. Täevalik maitse. Kalakese hinnaks on päris kopsakas 450 krooni.

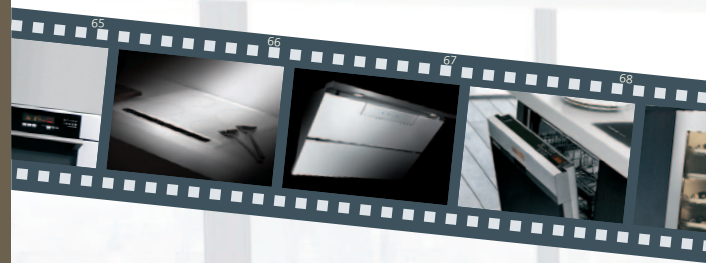
Tanel vaatab veinihindu ja teatab, et siinkohal on juurdehindlus natuke karm. Nojah, näiteks möödunud aastal edetabelites paremuselt teiseks-kolmandaks tunnistatud Ribe restoranis on hinnalisa väiksem.

Võtame näiteks Nipozzano Riserva. Frankfurdi lennuväljal 10 eurot, Eestis kolekalli maaletooja juures 200 ja 300 krooni vahel ning Korsaaaris 1000 krooni. Natuke karm. Toit on kunst, aga pakutav jook ju kõigest sisseostetav toode.

Aeg magustoiduks. Lõunamenüüst tuleb lauale õunakook. Selline pisike ja armas küpsetis. Väga hea muidugi, aga kogu Korsaaari menüü meeletuse juures jääb ta siiski vaid väga rõhutatult õunakoogiks. Seevastu brüleekreemiga suudetakse meid üllatada. See roog on mõneti tasemenäitaja, justkui kohustuslikud elemendid iluuisutamises.

SEAB UUED VÄÄRTUSED

Üllatus on tõepoolest suur, esimese hooga ei saa aru, kuhu brülee jäi. Lauale saabub roosi õielehtedega ümbritsetud vulkaan, keset suitsupilve pesitseb valge vahuga kaetud roog. Piimavahu all on peidus juba sorbee juures kohatud granadill ja tuntud magusroa põhiosa – kreem. Tegutsed on loovalt ning tulemus sestap tõeliselt põnev vaheldus traditsioonilises brüleerutiinis. Ei miskit karamelli.

Testime veel Korsaaari rutiinseid kvaliteete ja tellime espressod. *Crema* on tume, tugeva tekstuuriga ja ei kao kuhugi. Väga korralik espresso ja see ei ole meie söögikohtades sugugi talvaline.

Kuhu jäävad Korsaaaris head Eesti toorained? Vasikaliha on siit, muu tuleb mujalt. Kohalik hea söök on alati tore, ent seda rõõmu vaid suurendab võimalus asuda vahel kulinaarsele reisile kodulinnast lahkumata.

Ja peljatud interjöö. Ei miskit luterlikku kasinust, nagu meil enamasti kombeks. Tegelikult olid ruumid ju ägedad, tehtud hoole ja armastusega. Noad-kahvlid-lusikad suisa sepistatud, ent sellest hoolimata vägagi funktsionaalsed.

Ma poleks iial uskunud, et ma end kuskil pealuude keskel sedavõrd õdusalt tunnen – ligi kolm tundi möö-

dusid linnutiivul lennates. Piraatide mõirged fooniks? Ei sugugi mitte – vaikne muusika, mis kätkes endas kilukest Iirimaalt ja teist Francis Drake'i aegsest helikeelest, lisaks kohaliku tehisalliku vulin.

Valige laud haikaladega akvaariumi (jah, päris haid) vahetus läheduses ning osake märgata seinal olevat pisemat akvaariumi, kus väikestele kaladele on loodud videoekraani abil ookeanifoon.

Tervitage kilpkonni ning Jaapani dekoratiivkalu koisid ning kui roogi saab söödud kurnavalt palju, siis leidub ka nurgake, kus pehmetel patjadel saab rüübata kohvi või väikese digestiivi.

Tõrvatilk meepotis

Ühes kohas on natuke liiga hoogu satutud. Atraktsioonid WC-s oleks kirjutaja peaaegu potilt maha ehmatanud. Väga nõme.

Lahkujale pakutakse reisspassiks *ma-majuana* juurikate ja meega vürtsitatud rummipõhine naps ja killuke *ser-rano*-sinki. Ei saa salata, et Korsaaaris sattusime väga rafineeritud maitsega piraatide juurde.

Lõpuks, ma olen täiesti veendunud, et järgmise aasta Hõbelusika edetabelis on Korsaar tõusnud kümne parima sekka.

Ostuhullude paradiis: New York City

“Väsinud! Ma tõesti ei tea, mida need inimesed siin šoppavad. Kogu kaup on kuidagi imeliku maitsega inimeste jaoks. Vähemalt jääb raha alles,” arvas Mari-Liis Rüütsalu NYCi ostlemisreisi esimesel öhtul. Peatselt selgus, et tühi lootus, aga päris tibina ta ikka ka ei käitunud.

Tekst **MARI-LIIS RÜÜTSALU**

Pildid **MARI-LIIS RÜÜTSALU, MARIKA MIKKO**

Lihtsalt seljataga oli pikk lend läbi Helsingi, küll väga mugava graafiku ja ainult ühe ümberistumise, aga siiski piisavalt väsitav. Samas on tark ajavahe tõttu üleval püsida.

Järgnenud päeval tegime Manhattanile tõsisema tiiru peale, et kontrollida, kas jutud paljukiidetud ostlusparadiisist ikka üldse vastavad tõe. Tõesti-tõesti, selleks et leida endale meelepäraseid kaupu sobiva hinnaga, peab ikka päris kõvasti ringi tuustima. Eks see ju *outlet*-ide eripära olegi, et sinna kuhjatakse suurtes kogustes eelmiste hooegade kaupa ning sinu ülesandeks on see üles leida. Selleks on vaja palju aega, tahtmist ja mitte mingil juhul seda, et mõni laps kaasas oleks.

Õnneks sattusime New Yorki täpselt õigel ajal. Enne jõuluaega toimub paaril detsembri nädalavahetusel *shopping weekend*. Seetõttu olid hotellid puupüsti inimesi täis ja hoolimata alles eesesisvatest pühadest oli väga paljudes kauplustes juba allahindluste hooaeg alanud.

Pärast poolt päeva kaevamist poes nimega Century 21 tuli paras tulpimus peale. Kuna ma ei pea end eriliseks

Julienne Schaefer

ostlejaks, kindlasti mitte maniakaalseks, siis tundus see kui raske töö. Ütleme nii, et neli tundi on maksimum, mis jaksaks vahetpidamata ostelda.

Kuna kodumaal külastan kaubanduskeskusi üsna harva, tekkis mul vahepeal tunne, et seda kõike on minu jaoks liiga palju – küllalt kiiresti saab kõrini ja tekivad süümepeinad. Sestap märkadki poest lahkudes, et kokkukrabadud kraami polegi nii palju, sest süümekad on teinud oma töö ja mingil hetkel kukud korvi tühjaks tõstma.

Kusjuures USAs pead sa ju veel pidevalt suurusi harjumuspärasteks arvestama ja pole ime, kui märkad pärast hotellis, et ostsid number väiksemad kingad või mingeid riideid, millest sa ei saa sedagi aru, kellele need võiks mõeldud olla. Tüüpiline “USA mood” on nagunii suured ja silmapaistva kirjaga kolledžipusad ning imelikud dressid, millega ei oskaks Eestis midagi peale hakata. Seal leiab niisugust kraami aga väga palju.

Lisaks mitmekordsele hinnavahele riiete ja jalatsite puhul on USA ka tehnikahuviliste paradiis. Kui ise midagi

eriti asjast ei jaga (nagu allakirjutanu), on tark tegu soovitatavad esemed üles kirjutada ja siis nimekirjaga poodi sammuda. No nagu siin toidupoes, kui soovid, et koogi või õhtusöögi meisterdamiseks kõik vajalikud ained kindlalt kokku saab. Soovitada võiks B&H Photo-Video poodi või Apple'i esinduspoode.

Suurematest *outlet*-kaubamajadest tasuvad mainimist Century 21 kunagiste kaksiktornide asupaiga kõrval ja Daffy's. Viimane nägi minu arust välja küll samasugune nagu Saaremaa Kaubamaja aastal 1992 või Bila Labuti kaubamaja Prahast aastal 1999. Kui ettekujutust veel ei teki, siis kõlbab ka veidike tüüpilisem Kadaka turu võrdlus. Ilmselt tuleb seal asjalike ostude tegemiseks tõeliselt vaeva näha. Mina seda ei suutnud.

Century 21 on parema valikuga, kuid õigus on neil, kes ütlevad, et sinna tuleks minna kohe varahommikul, kui kaubad veel korralikult välja pandud. Ise sattusin sinna mitu korda üsna enne sulgemist – okei, on küll paras segasumma suvila, kuid vähe-

malt on kaubamaja praktiliselt inimtühi. Kui lõpuks jõudsin kõige alumisele korrusele kingade osakonda ning kohe väljapääsu ei leidnud, tabas mind juba kerge paanikahoog – issand, ma ei saagi siit enam kunagi välja!

Loomulikult tasub USAs külastada *outlet*ide kõrval tavalisi kauplusi, kus ka hinnad oluliselt soodsamad meil Maarjamaal tavalistest. Kolades jalgsi mööda Manhattanit võib avastada põnevamaid väiksemaid poekesi ja kindlasti ka suuri kette, milles valik ehk tavapärasem. Suurematest ja tuntumatest tasub vast mainida ca 5-10 aasta tagust eestlaste “kohustuslikku” kaubamärki H&M ja samas hinnaklassis Old Navy't.

Kingapoodide leiab tänavatel lonkides päris ohtralt, astu vaid sisse ja sukeldu kingamaailma.

Raamatufännidele soovitaks Strandi ja Barnes & Noble'i ketti – uued raamatud, vanad raamatud, kõike. Strandis võid tabada imesoodsaid leide, kui aega ja tahtmist otsida. Väidetavalt paikneb seal 18 miili raamatuid.

Pesu tasub otsida loomulikult

Silmagraphics | Dreamstime.com

Hotellidest

Hotellide tase on New Yorgis erinev, kuid keskmine hinnatase väga kõrge. Meiegi neljatärnises polnud mingit erilist luksust, kuid samas on tegemist hea hotelliga heas piirkonnas. Toad olid küll väikesed, kuid olles näinud ka Manhattani teisi hotelle, oleks patt kurta. On minunigi jõudnud klientide pahameelt, miks väidetav viietärnne ja soliidselt hinnaga Jumeirah Essex House ei ole mitte midagi erilist. Aga New Yorgis lisabki üksnes asukoht hinnale üsnagi kopsaka osa.

Liikumisest

Esimesel korral tasub linnast ülevaade saada vana hea Hop On Hop Off All Loops Tour'iga. Erinevalt Londonist või Sydneyst, kus ma hiljuti sama teenust kasutasin, töötavad NYCis audiogiidide asemel vahvad inimesed – üks koloriitsem kui teine, visates vahetpidamata nalja ja suutes kogu oma vahetuse olla ärskad ja positiivsed. Neil poleks küll pooltki nii palju rääkida, kui iga kvartali juures ei saaks öelda, kes siin kuulsustest elab ja millise telesarja või filmi tegevus siin aset leidis.

Takso püüdmine käibki täpselt nii, nagu oleme näinud Carrieti seda tegemas "Seksi ja linna" arvukates osades – tõstad käe püsti ja kollane masin peatub. Taksosõit on taskukohane, aga vaba masinat on raskem püüda õhtuti ja vihmaga pole lootustki. Ummikuid on pea igal kellaajal ja kiireks kohalejõudmiseks tasub pigem loogilist metrood kasutada. Ja võimalikult palju jala liikuda, kuigi saar on 20 km pikk ja neli lai.

Lendamisest

Tänu paljudele NYCi lendavatele kompaniidele on hinnad mõistlikud, kuigi mida odavamalt, seda ebamugavalt käib kohalejõudmine. Lend Finnairiga on ehk kõige kehasõbralikum – üks ümberistumine ja napp ooteaeg. Süüa antakse korralikult ja personaalne meelelahutusprogramm on sellise pikkusega lennuks täiesti piisav. Märksa puhanum oled pikamaalennul ka äriklassis – ikka teine asi kohe!

arvukatest Victoria's Secret'i poodidest. Pange end valmis – eriti talvel on rahvast palju ja pidevalt riideid ära kiskudes kaob entusiasm kiiresti.

Ilmselt ei saa mööda väidevalt maailma suurimast kaubamajast Macy's. Tõesti, kvartalisuurusse hoonesse sisenedes tasub aega varuda ja orienteerumisvõime tuleb kasuks. Imelikul kombel ei paku Macy's mänguasju, aga neid ongi mõistlik vaadata Toys'r'Us nimelisest kaubamajast, kus väikeste laste olemasolul on kerge pead kaotada.

Ja no jälle – hinnad on vähemalt tuntud ja populaarsetel mänguasjade markidel vähemalt kaks korda odavamad. Hoiatus – lelud on enamasti pakitud suurtesse karpidesse ja võtavad palju ruumi! Arvestage kilodega, mis konkreetsel lennul lubatud, ning ka sellega, et ilmselt pole kohver kummist.

New Yorgis on ohtralt esindatud ka Eestis arusaamatult populaarseks kujunenud Guess, hinnavahe taas vähemalt kahekordne. Kuulukse, et tegemist olla noorte ja edukate naiste eneseväljen-

dusega. Jah, mis mina ka sellest tean.

Kõrgmarkide kumardajatele on New Yorgis loomulikult pikad read eksklusiivseid esinduskauplusi ja nemad võivad kohe suunduda Midtownis Viiendale avenüüle ja Upper East Side'is Madisoni avenüüle. Lahedaid leide tuntud tootemarkidelt võib leida muidugi ka *outlet*'ides – Armani, Donna Karan, Tommy Hilfiger – *you name it*.

Alternatiivsemat kaupa leiab Lower East Side'ist ja East Village'ist. Suured kauplused on enamasti avatud päris hilise kellaajani, nii et ostuhull jõuab teha lõunagi ja siis aktiivselt edasi ostelda.

Kui kotid hakkavad käsi maadligi tõmbama, on ilmselt paras aeg lõpetada, viibata esimene ettejuhtuv takso ning hotelli minna. Seal tabab sind ilmselt täielik ostupohmakas. Pole ime, kui soovid osa kaupadest järgmisel päeval tagastada. See on lihtne – tšeki alusel makstakse kohe raha tagasi. Sularahas, kui maksid sulas, ja kaardile, kui tasutud oli kaardiga. Proovitud!

MacBook

Kontoris ja reisil. Kodus ja koolis. **Alati Sinuga.**

Uus ja vastupidav disain. Kuni 7 tundi kestev aku.
Brilliantne LED-ekraan. Mac OS X 10.6 Snow Leopard.
Tule tutvu **IM Arvutid** salongides.

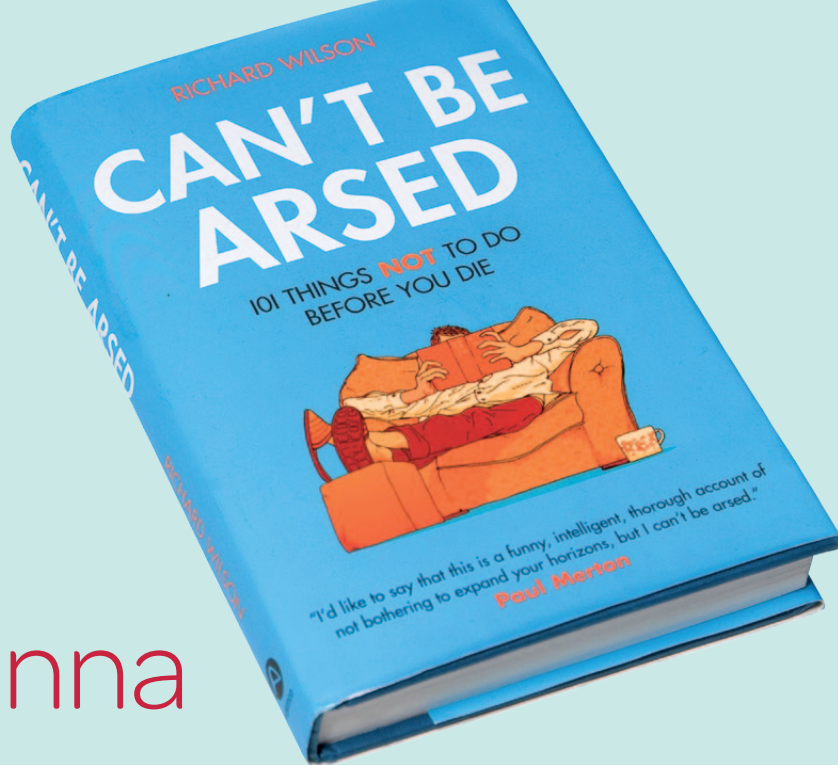
Authorised
Reseller

IM Arvutid müügisalong. Endla 69/Keemia 4, Tallinn tel. 6105983 shop@mac.ee E-R 9-18
IM Arvutid Solaris müügisalong. Estonia pst 9, tel. 6773951 solaris@mac.ee E-P 10-21
IM Arvutid Tartu müügisalong. Küttri 3, Tartu tel. 7441440 tartu@mac.ee E-R 10-18, L 10-15
iDeal Solutions. Narva mnt 7, Tallinn tel. 6601893 ideal@mac.ee E-R 10-19, L10-15

IM Arvutid
www.mac.ee

Alari Rammo sirvis Richard Wilsoni tunamullu ilmunud raamatut "Can't be arsed", kus on 101 soovitus, mida enne surma MITTE teha. Pea pooled anti-soovitused on seotud reisimisega.

Ei kotti: kuhu mitte minna

Autor ei varja oma sarkasmi soovitusnimekirjade kohta pealt ja oletab, et kui järjekordsed 100 või 1001 asja tehtud saavad ja sa ise veel elus oled, siis peaks otsima lähima revolvri ja end maha laskma. Jabur, mis?

Rändureid peab ta selliste naeruväärsete listide ja võiduajamiste kõige hullemaks liigiks – mitte puhkusereisijaid, vaid neid, kes võistlevad templite hulgaga passis või eksootiliste fotodega arvutis jne.

Reisireklaamidele "suurejooneline", "eksootiline" või "elumuutev" reageerib mugav britt sõnadega "liiga kaugel, liiga ohtlik, liiga kallid". Niisiis soovib ta pigem mitte mõelda saabuvale surmale ja mitte tingimata käia saja ühes kohas, luge-da neid raamatuid, näha just niisugusi filme, maale, ehitisi, golfiradu, aedu, linde jpm.

Vähem kohustusi

Wilson teeb raamatus järjest maatasta kõige kuulsamad sihtkohad, põhjendades enamikku päris vaimukalt, vahel ehk lihtsalt küüniliselt.

Alustab ta endast tuhandete "tromboosete lennumiilide" ja veel seitsmetunnise bussisõidu kaugusel asuva Peruu Machu Picchuga, kust sa pärast kogu kohalejõudmispiina saad vaid samasuguse foto nagu kõi-

gil teistel. Ehk ka väikse süütunde, sest hispaanlased panid sealsele elule kunagi punkti ja ainus inkade tsivilisatsioonist õpitud asi oli Euroopale kokaiini tutvustamine.

Suure Hiina Müüri osas leiab ta, et v.a kosmosest (kui sedagi) ei näe sa nagunii kogu müüri ja üldse – miks peaks keegi tahtma Hiinasse minna? Riiki, mis sunnib naisi aborti tegema, söidab tudengitest tankidega üle, tulistab munki, hukkab vange ja sööb tiigreid?

Mõne unistust delfiinidega ujumisest peab ta kaasaaitamiseks delfiinide eneserahuldamisele. Sellist pilti Taj Mahalist kui reklaamides ei näinud Wilsoni meelest isegi printsess Diana. Esiteks on kõik kohad inimesi täis, alles seal saad teada, et suursuguse hoone tagant voolab läbi maailma saastatuim jõgi. Ja muidugi eelneb kohalejõudmisele tundide kaupa lennukis ja rongis viibimist ning lõpuks kerjuste ja kaupmeeste vahelt läbitrügimist.

Egiptuse püramiidide kohta peaks igaüks teadma, et need ei asu kaugel keset kaunist kõrbe, vaid Kairo räpases äärelinnas. Austraaliasse minnes saab Wilsoni arvates kõige tõenäolisemalt surma – uppumised, avariid, rabandused on suurimad tapjad, aga keegi ei räägi sulle, et nunnudel koaladel on üsna ebameeldiv ham-

mustus ning teravad küüned.

Diipide boheemlaste unistus just Prahast Kafkat lugeda paneb Wilsoni küsima, kus peaks siis näiteks umet lugema? Ja et Prahast veel hiljuti terroriseerinud turistide kotis pole nagunii ühtki raamatut, või siis vaid "101 poissmeestepeo paika, kus oksendada enne surma". Need, kes soovivad jagada kuulsa kirjaniku lootusetuse, võõrandumise, jälitusmaania ja tühisuse tunnet, võiks minna hoopis kindlustusseltsi tööle, nagu tegi Kafka ise.

Päikesetõus imeb

Õo läbi rannas päikesetõusu nägemise nimel veetmise juures peab ta lisaks muudele kõrvalnähtudele kõige hullemaks kaht järgmist päeva, mil su keha sellest taastub. Eriti hull, kui pead hommikul tööle või kooli minema. Raamatu lõpetab 101. soovitus jumala eest mitte ühtki raamatut kirjutada (ise kirjutab ta peatselt järgmise samasuguse).

Kas me soovitasime nüüd reisajakirjas raamatut, mis soovib "kordumatute elamuste" asemel turvaliselt kodus olla?

Ei. Pigem võiks seda lugedes rohkem mõelda, miks ja kus me reisime ning kas täidame ikka enda või mõne tundmatu Ameerika "kirjaniku" unistusi.

ÜHENDASIME JÕUD SINU PARIMAKS TEENINDAMISEKS

Viimsi Tervis SPA * Grand Rose SPA * Ekesparre Residents Hotell

Viimsi Tervis
SPA hotell

Grand Rose SPA
Hotel

Viimsi SPA
Tel 606 1000
e-post booking@viimsispa.ee
www.viimsispa.ee

Suurepärane päevaspaa ja vaba aja veetmise koht. Pakume klientidele võimalust hoolitseda oma tervise ja heaolu eest professionaalse taastusravi, mitmekülgsete rekreatsioonivõimaluste, meeldivate ilutestude ja sõbraliku teeninduse kaudu.

Grand Rose SPA Hotel
Kuressaare, Tallinna 15
Tel 666 7000
e-post info@grandrose.ee
www.grandrose.ee

Grand Rose SPA sobib romantika ihalejaile. Kogu maja läbiv sümbol on roos – armastuse, nooruse, tervise, värskuse ja edukuse märk.

Ekesparre Residents Hotell
Kuressaare, Lossi 27
tel 666 7000, e-post info@grandrose.ee
www.ekesparre.ee

Luksuslikult sisustatud numbritubade ja hubase lounge'iga butiikhotellis ootavad Sind juba kaminas praksumad puud ning raamatukogust õhku armastatud kirjanike salapäraseid vaimusid. Ekesparre Residents esindab seda, mida me kõige enam hindame: privaatsust ja kvaliteeti igas pisiasjas. See on inspiratsiooni pelgupaik, mis jätab Sulle õiguse nautida iseolemist.

Majutuse hinnad Grand Rose Spas
ja Viimsi Spas soodsad – alates 349 kr/in

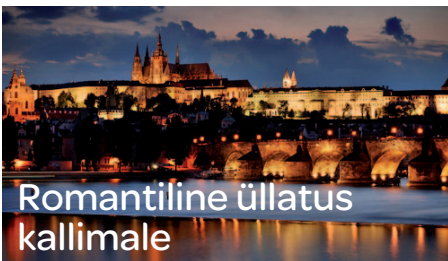
Meie ühine **KINKEKAART** röömustab Sinu kõige kallimaid ja annab valikuvõimaluse. Kinkekaart kehtib nii Grand Rose SPA-s, Viimsi Tervis SPA-s kui ka Ekesparre Residents Hotellis.

Vali vaid sobiv aeg ja koht - ülejäänud eest hoolitseme meie!

KULDKAART

- Eelisjärjekorras teenindus
- Boonuspunktid Estraveli kaudu tehtud tellimuste eest
- Soodustused Estraveli teenustasudest
- Eripakkumised ja soodustused partnerfirmadelt

Romantiline üllatus kallimale

Praha on hea lähedal minna ning kolmepäevase valmisreisi saab lausa imeliselt hea hinnaga – 3999 kroonist algavate hindade taga peituvad lennud Tallinnast Prahasse ja tagasi, kaks ööd majutust kahekohalises toas Central Plaza 3* hotellis, hommikusöögid ning lennujaamatreffeerid.

Kui aga soovid nautida hotell Neruda 4* kõiki mugavusi, virgutada meeli toas ootava vahuveini ning romantilise õhtusöögi restoranis Caldi & Freddi, siis algab paketi maksumus 4599 kroonist inimese kohta. Reis ööbimisega kuninglikus Crowne Plazas 5*, vahuveiniga toas, kolmekäigulise õhtusöögi ja sauna kasutamise võimalusega algab 5299 kroonist inimese kohta.

Pakkumine hotellis Central Plaza kehtib reisimiseks kuni 28.02.2010 ning hotellides Neruda ja Crown Central Plaza reisimiseks kuni 30.03.2010.

Lähem informatsioon lühipuhkuse kohta kaunis Prahast aadressil estravel@estravel.ee või 626 6266.

Parimad MAJUTUSPAKKUMISED

Talvenauding Meresuu Spa & Hotelis

Külmal ajal meelitab kõiki lõõgastujaid meeleliste hoolitsuste ja hunnitu loodusega Meresuu Spa. Sooduspakett kahele maksab 1530 krooni ja sisaldab ühe öö majutust koos hommikusöögiga, piiramatut vee- ja saunakeskuse ning jõusaali külastust ning hellitavat ja soojendavat kaneelihooldust lõõgastaval vesivoodil mõlemale.

Talvist lõõgastust on võimalik nautida ka kogu perega. Sellisel juhul on paketi maksumus 1765 krooni ning sisaldab majutust kahele täiskasvanule ja kahele lapsele ning hoolitsusi täiskasvanuile.

Meresuu Spa & Hotel on neljatärni *wellness spa*-hotell, mis asub ajaloolises kuurortlinnas Narva-Jõesuus, Tallinnast 200 km kaugusel.

Pakkumine kehtib kuni 30.03.2010

Hotell Dorpat Tartus 695 krooni kahele

Mugavat võimalust Tartus peatumiseks pakub linna suurim hotell Dorpat. Üheinimesetoa hind algab 495 kroonist ning kahene tuba alates 695 kroonist. Majutus sisaldab ka hommikusööki ja sissepääsu ööklubisse Atlantis (v.a P & E).

Lisaks kehtivad Estravelist tellides hotelli spaahoolitsustele soodushinnad: kristallidega kooriv hooldus 290 krooni (tavahind 450), kauni jume kehahooldus 260 krooni (tavahind 390), luksuslik piimavahu vann 160 krooni (tavahind 260) jne. Pakkumine kehtib kuni 30.03.2010.

Hotell St Barbara Tallinnas

550 krooni kahele

Hotell St Barbara asub Tallinna kesklinnas, vaid jalutuskäigu kaugusel vanalinnast. Sind ootab hea teenindus, maitsev hommikusöök, kiire internetiühendus ja võimalus parkida auto mugavalt hotelli siseöuele. Kuni üheteistaastane laps majutub vanemate toas tasuta.

Pakkumine kehtib kuni 31.03.2010.

Retk imedemaale koos pisiperega

Toredat aega perekonnaga aitavad veeta Haapsalu vanalinnas asuv Kongo hotell koos Iloni Imedemaaga. Perepakett sisaldab ühe öö majutust kahele täiskasvanule ja kahele lapsele (kuni 11 a) koos hommikusöökidega, basseiniga hommikusauna kasutust, Iloni Imedema külastust neljale ning magusat üllatust toas pisematele. Perepaketi hind algab 790 kroonist. Soovi korral on võimalik juurde tellida ka õhtusöök neljale hotelli restoranis.

Möödunud suvest avatud Iloni Imedemaal leidub tegevust tervele perele. Seal saab joonistada, vaadata filme ja tutvuda Iloni piltidega. Kirjutage kiri Karlssonile, meisterdage käsitöökojas ja Mattiase majas, kuulake Võlukaevu saladusi, vaadake lasteetendusi või tegutsege Bullerby köögis.

Pakkumine kehtiv kuni 31.03.2010

Huvitav? Kirjuta siseturism@estravel.ee või helista 626 6233.

SISETURISMI PAKKUMISED

Lisateave ja tellimine Estraveli siseturismi osakonnast siseturism@estavel.ee või 626 6233.

Viljandisse teatrisse!

Naudi koos kaaslasega kultuurset lühipuhkust Viljandis! Soodushinnaga teatripakett sisaldab teatrietendust Ugalas ja ööbimist linna parimas hotellis Grand Hotel Viljandi.

Paketi hind kahele inimesele standardtoas on 1290 (tavahind 1580), presidendisviidis 2790 krooni (tavahind 3980). Pakett sisaldab majutust kahele inimesele, pileteid Ugala teatri etendusele, vahuveini ning juustu- ja puuviljavalikut toas. Samuti on hinna sees pokaal vahuveini restoranis pärast teatrietendust, hotelli jõusaali kasutamine ning hommikusöök.

Pakkumine kehtib kõigile Ugala mängukavas olevatele etendustele (v.a külalisetendused). Lisaks annab Estraveli kuldkkaart 10% soodustust hotelli restorani à la carte-menüüst.

Pakkumine kehtib kuni 31.03.2010

“Matis' puudutus” Saka Mõisas

Kiirematel on veel võimalus nautida sisukat spaapuhkust romantilises Saka Cliff Hotel & Spa mõisahotellis. Hoolitsusega pakett kahele inimesele maksab 992 krooni (tavahind 2120) ning sisaldab ühe öö majutust kahekohalises standardtoas koos hommikusöögiga. Lisaks basseinala ja leilisauna kasutus (1,5 h), Matis' kehakoormine Surnumere sooladega ning kuus minutit solaariumit mõlemale.

Pakkumine kehtib kuni 28.02.2010.

Puhkus kahele Thalasso Spa Fra Mares al 1080.-

Rutiinset argipäeva aitab unustada Haapsalu merekaldal asuv Thalasso Spa Fra Mare. Soodushinnaga paketi maksumus kahele standardtoas on 1080 krooni. Pakett sisaldab majutust kahekohalises toas koos hommikusöögiga. Valikuliselt kas massaaži (25 min) või India peamassaaži, hommikuujumist Thalasso Day Spa mereveebaseinis (kell 6.00-9.00) ning Day SPA basseini- ja saunapargi külastust (3h) saabumise päeval kl 15.00-22.00.

Kuni kaheaastane laps majutub koos vanematega tasuta ning kuni 12-aastase lapse lisavoodi maksab 260 krooni.

Pakkumine kehtib kuni 31.03.2010.

Estraveli leiunurk

Estraveli kodulehe leiunurgast leiad põnevaid ja soodsaid pakkumisi vahvatele vidinatele, mis pole viimaste eksemplaridena omale veel omanikku leidnud. Leiunurk pakub valikut näiteks Lonely Planeti reisiraamatutest, transpordikaartidest ning linnaekskursioonide piletitest, mis on tavapärasest tunduvalt soodsamad. Leiunurga tootevalikuga saad tutvuda Estraveli kodulehel ning huvi korral kirjuta estavel@estavel.ee või helista 626 6266.

Suvereisid Ahvenamaale ja Saimaale!

Ahvenamaa

28.06.-01.07.
ja 16.09.-19.09

3100 kr/täiskasvanu
2700 kr/laps (kuni 17 a)

Ahvenamaa

02.08.-06.08.

3249 kr/täiskasvanu
2860 kr/laps (kuni 17 a)

Imelised Soome järved ja Savonlinna kindlus, Saimaa

12.07.-15.07.

3420 kr/täiskasvanu
2860 kr/laps (kuni 17 a)

Kõikide pakettide hinnad sisaldavad laevapileteid, ööbimisi laeval, kämpingutes ja motellis ning sööke laeval m/s Norlandia (hinnas majaveinid, õlu ja karastusjoogid) ning hommikusööke kämpingutes ja motellis.

Täpsem info alates 01.03.2010 kodulehel www.eckeroline.ee ja telefonil 664 6000.

SÕIDUGRAAFIK			
	TALLINN		HELSINGI
E-R	17.00	⇌	20.30
	11.00	⇐	8.00
L	17.30	⇌	21.00
	12.00	⇐	9.00
P	16.00	⇌	19.30
	13.30	⇐	10.30

SOODSAD

pere- ja autopaketid leiad:

www.eckeroline.ee

Meeldivamaid reise

ECKERÖ **LINE**

Õhus on elamus!

Mood, mood, mood
MILAANO

Kõige vanem kohvik
PARIIS

Karastav
DUBLIN

DUBLIN

PARIIS

MILAANO
NIZZA

BARCELONA

ROOMA

ATEENA

Inspireeriv
NIZZA

Kirglik
BARCELONA

Kõik õhuteed viivad
ROOMA

Euroopa lapsepõlv
ATEENA

